พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ด.ต.หญิง จุฬาลักษณ์ ฐิติเกียรติไพศาล

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

6 พ.ย. 2556
328269

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษและคณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ ได้พิจารณาปัญหาพิเศษของ จุฬาลักษณ์ ฐิติเกียรติไพศาล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

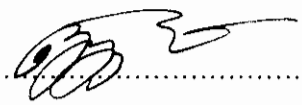

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ

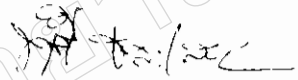

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีย์ ธระเสนา)

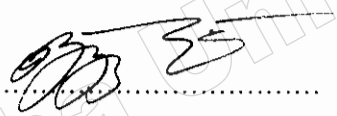

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ)

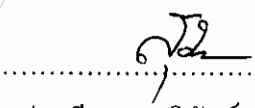

..... กรรมการ

(อาจารย์สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

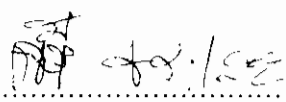

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีย์ ธระเสนา)

วันที่ 11 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2554

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาปัญหาพิเศษ เรื่อง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ โดยได้รับความกรุณาจาก ดร.หม่อมหลวงปริญญา จรูญโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำทางวิชาการ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ตลอดทั้งความเอาใจใส่ดูแลติดตามการจัดทำปัญหาพิเศษด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ พันตำรวจตรีประการณ์ ภู่เกตุ, ดร.ปิยะ นาควัชระ, อาจารย์ปัทมา จรูญโรจน์ ณ อยุธยา ที่ให้ความเมตตาในการรับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา สำหรับการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน และได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ ผู้ศึกษาขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ประสิทธิประสาทความรู้ในสาขาต่าง ๆ ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงในการทำปัญหาพิเศษนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสิ่งที่ได้ศึกษาคงจะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในภายภาคหน้าได้

จุฬาลักษณ์ ฐิติเกียรติไพศาล

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ชื่อปัญหาพิเศษ	พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	ด.ต. หญิง จุฬาลักษณ์ ฐิติเกียรติไพศาล
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ จำนวน 385 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post Hoc Comparisons) ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท และมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังอยู่ในระดับดี

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 60 ปี นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/ นักศึกษา และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังดีมาก

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง
สารบัญ ..... จ
สารบัญตาราง ..... ช
สารบัญภาพ ..... ฎ

บทที่

1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย 4
สมมติฐานการวิจัย 4
ขอบเขตของการวิจัย 4
นิยามศัพท์เฉพาะ 5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6

2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 7
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม 8
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 11
แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์ 16
ข้อมูลทั่วไปของเกาะพีพี อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ 23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 26
กรอบแนวคิดในการวิจัย 38

3 วิธีดำเนินการวิจัย 39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 40
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 41
การเก็บรวบรวมข้อมูล 42

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ หน้า

การวิเคราะห์ข้อมูล 42
เกณฑ์การแปลผล 43

4 ผลการวิจัย 44
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 45
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการัง 47
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน 48

5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 57
สรุปผลการวิจัย 57
อภิปรายผลการวิจัย 58
ข้อเสนอแนะ 59

บรรณานุกรม 61

ภาคผนวก 65

ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ 68

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล	38
2	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง	45
3	การเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามเพศ	49
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามอายุ	49
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามอายุ	50
6	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ	50
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังจำแนกตามระดับการศึกษา	51
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามระดับการศึกษา	51
9	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา	52
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามอาชีพ	53
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการังจำแนกตามอาชีพ	53
12	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ	54
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังจำแนกตามรายได้	55

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามรายได้ 55
15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ 56
16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 56

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่ หน้า

1 กรอบแนวคิดในการศึกษา..... 38

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมืองไทยของเรามีท้องทะเลที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์มากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก อันสืบเนื่องมาจากผืนแผ่นดินด้ามขวานของไทยที่ทอดยาวลงไปยังคาบสมุทรมลายู เป็นเสมือนเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างสองฟากทะเล และสองฝั่งมหาสมุทร โดยฝั่งตะวันออกคือ ทะเลอ่าวไทยที่เชื่อมต่อกับมหาสมุทรแปซิฟิคและท้องทะเลฝั่งตะวันตก คือท้องทะเลอันดามันเชื่อมต่อกับมหาสมุทรอินเดีย ทะเลไทยจึงเป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์ เป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนสินค้า ถ่ายทอดอารยธรรมของมวลมนุษยชาติมาแต่โบราณ ทั้งยังเป็นประตูบานใหญ่ ที่เปิดรับเอาความอุดมสมบูรณ์ที่พัดพามากับลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือทางฝั่งอ่าวไทยและสายลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากท้องทะเลอันดามันมาสู่ผืนแผ่นดินของภาคใต้และดินแดนฝั่งตะวันตกของประเทศไทย ท้องทะเลของเราแบ่งเขตน่านน้ำออก ได้เป็น 3 ภูมิภาค คือ อ่าวไทยตอนบนหรือชายทะเลภาคตะวันออก อ่าวไทยตอนล่างหรือชายทะเลภาคใต้ฝั่งตะวันออก และทะเลอันดามันหรือทะเลไทยภาคใต้ ฝั่งตะวันตก ซึ่งในแต่ละภูมิภาคจะมีฤดูกาลท่องเที่ยวต่างกันขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดผ่าน ได้แก่ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นในระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนเมษายน จึงเป็นฤดูกาลท่องเที่ยว ทะเลอันดามันและอ่าวไทยตอนบน ส่วนในช่วงเดือนเมษายนถึงปลายเดือนตุลาคมจะเป็นเวลาสำหรับท่องเที่ยวทะเลอ่าวไทยตอนล่าง จึงอาจกล่าวได้ว่าเราสามารถที่จะท่องเที่ยวน่านน้ำไทยได้ตลอดทั้งปี โดยหมุนเวียนสลับกันไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ของท้องทะเล ความแตกต่างกันของท้องทะเลทั้ง สองฝั่งก่อให้เกิดความหลากหลายของภูมิศาสตร์และสิ่งมีชีวิต อันเป็นลักษณะเฉพาะที่ยากจะหาได้จากทะเลอื่นใดในโลกนี้ (กองทัพเรือ, 2550, หน้า 1 อ้างถึงใน ประภาส สุดขาว, 2551)

ประเทศไทยมีพื้นที่ติดทะเลทั้งสองด้าน โดยชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออกติดต่อกับอ่าวไทย และชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตกติดต่อกับทะเลอันดามัน ซึ่งเมื่อรวมความยาวของชายฝั่งทะเลทั้งสองด้านแล้ว จะมีความยาวประมาณ 1,500 ไมล์ (กองทัพเรือ, 2550, หน้า 2 อ้างถึงใน ประภาส สุดขาว, 2551) มีพื้นที่ทางทะเลที่นับจากชายฝั่งทะเลออกไปในทะเล จนสุดเขตเศรษฐกิจ

จำเพาะ ตลอดความยาวของชายฝั่งทะเลทั้งด้านอ่าวไทย และทะเลอันดามัน รวมทั้งสิ้นมากกว่า 316,000 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ทางทะเลดังกล่าวนี้ เป็นเขตอธิปไตยของชาติทางทะเล ที่ประเทศไทยมีสิทธิ์อธิปไตยทางทะเลโดยสมบูรณ์ ซึ่งประเทศไทยและประชาชนคนไทยเท่านั้นที่จะสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากทะเลในพื้นที่ทางทะเลนี้ได้อย่างเสรีและชอบธรรม ไม่ว่าทะเลทางด้านอ่าวไทยหรือด้านทะเลอันดามัน ต่างก็มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของประชาชนคนไทยมาเป็นเวลาช้านาน ประชาชนได้อาศัยทะเลเป็นแหล่งทำมาหากิน เป็นแหล่งประกอบอาชีพที่สร้างประโยชน์และนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ชุมชน ประโยชน์ที่ได้จากทะเลมีอยู่มากมาย อาทิ ทำให้เกิดความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ เกิดความมั่นคงเข้มแข็งในชุมชน และเกิดการขยายตัวจากชุมชนเล็ก ๆ เป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่ที่มีความมั่นคง ซึ่งส่งผลให้ประเทศชาติโดยรวม มีความมั่นคงเกิดขึ้น นอกจากทะเลจะเป็นเส้นทางคมนาคมและขนส่งสินค้าที่สำคัญแล้ว ทะเลยังให้ประโยชน์ในด้านของการเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติขนาดใหญ่ พื้นที่ทางทะเลของประเทศไทยมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทยอยู่มากมาย ทั้งทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตอันได้แก่ สัตว์น้ำต่าง ๆ ในทะเล และทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิต ซึ่งได้แก่ แหล่งแก๊สธรรมชาติในทะเล แหล่งปะการังใต้ทะเล แหล่งหญ้าทะเล แหล่งโบราณคดีใต้น้ำ รวมถึงชายหาด เกาะแก่งต่าง ๆ และระบบนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อมทางทะเลด้วย (กองทัพเรือ, 2550, หน้า 2 อ้างถึงใน ประภาส สุดขาว, 2551)

ปัจจุบันทะเลมีบทบาทมากขึ้น ประชาชนได้เพิ่มการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในทะเลด้วย ประชาชนทั่วไปเริ่มตระหนักว่าทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ สามารถสร้างรายได้ สร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงให้เกิดขึ้นได้ไม่น้อยกว่าประโยชน์ที่ได้จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตซึ่งได้แก่ ชายหาด และเกาะแก่งต่าง ๆ ซึ่งมีภูมิทัศน์และธรรมชาติที่สวยงาม สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว และยังกระจายรายได้ไปยังการประกอบอาชีพอื่น ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวหลายแขนง จนกลายเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้ประเทศเป็นจำนวนมาก แหล่งปะการังใต้ทะเล แหล่งหญ้าทะเล และป่าชายเลน เป็นส่วนเกื้อหนุนให้ทรัพยากรที่มีชีวิตคือ สัตว์น้ำต่าง ๆ มีแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหาร ช่วยเพิ่มจำนวนสัตว์น้ำ และมีความสำคัญต่อวงจรในระบบนิเวศวิทยาทางทะเล ปะการังเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญบริเวณชายฝั่งทะเล เป็นที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์จำนวนมาก อีกทั้งเป็นแหล่งอาหารเพื่อการเจริญเติบโต เป็นแหล่งเพาะพันธุ์วางไข่ และหลบภัย ปะการังมีความสำคัญต่อระบบนิเวศทางทะเล การประมง และมีส่วนช่วยรักษาสภาพสมดุลธรรมชาติของชายฝั่ง ความสวยงามของแนวปะการังช่วยในด้านพักผ่อนหย่อนใจและเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างดี ประโยชน์ของปะการังมีมากมาย ถ้าเกิดพื้นน้ำขาดซึ่งปะการัง ปลาเล็กปลา

น้อยจะไม่สามารถมีที่อยู่อาศัย และยังสามารถลดความแรงของคลื่นกระทบชายฝั่ง มาซึ่งนานับสารพัดประโยชน์ ถึงแม้จะมีปะการังเทียมคือ ปูนซีเมนต์ มันก็ไม่สามารถเทียบเท่าการมีปะการังจริงตามธรรมชาติได้เลย และยังสามารถนำรายได้มาสู่ท้องถิ่น รวมทั้งในปัจจุบัน ได้มีการค้นคว้าเพื่อสกัดสารเคมีต่าง ๆ จากปะการัง สัตว์ และพืชที่อยู่ในแนวปะการัง เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ แต่ถ้าหากปะการังถูกทำลายหรือตายไปจะต้องใช้เวลานานมากกว่าที่จะฟื้นตัวขึ้น มาได้ การอนุรักษ์ปะการัง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำความเข้าใจกัน และจะต้องรู้จักใช้อย่างถูกวิธีการ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดการทำลาย เพื่อจะได้รับประโยชน์จากมรดกทางธรรมชาติที่มีอยู่อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่นจะสามารถมีส่วนร่วมกับส่วนราชการ หรือรวมตัวกัน เพื่อดูแลรักษาแนวปะการังในท้องถิ่นของตนให้คงอยู่ได้ประโยชน์ที่ได้รับจากทะเล โดยเฉพาะในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หากเราใช้อย่างไม่ระมัดระวัง ใช้อย่างไม่ถูกวิธี หรือใช้โดยที่ไม่มีการดูแลรักษาป้องกัน และอนุรักษ์ไว้ ในอนาคตทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ก็จะลดจำนวนลงหรือหมดไป หรือเกิดการชำรุดเสียหาย เสื่อมโทรมจนหมดคุณค่าที่จะนำมาให้ประโยชน์ได้อีก ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถสร้างรายได้ ไม่สามารถสร้างประโยชน์ที่จะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่งสมบูรณ์ให้แก่ประชาชนและประเทศชาติได้อีกต่อไป เราจึงควรต้องตระหนักและสร้างจิตสำนึกร่วมกันที่จะช่วยกันปกป้องและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งปะการังในท้องทะเลให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนถาวรไปถึงอนาคต จิตสำนึกร่วมกันนี้จะเป็นนิมิตหมายที่ดีในวันข้างหน้าที่ประชาชนคนไทยรุ่นหลัง จะยังคงมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลให้แสวงประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน นับเป็นเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของคนในชาติ ที่สามารถร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลไว้ได้ (กองทัพเรือ, 2550, หน้า 3 อ้างถึงใน ประภาส สุดขาว, 2551)

จังหวัดกระบี่ มีทรัพยากรทางทะเลที่สวยงามมาก มีชายฝั่งติดกับทะเลอันดามันยาวประมาณ 160 กิโลเมตร หมู่เกาะน้อยใหญ่ ประมาณ 154 เกาะ เกาะที่มีความสวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ทางทะเล ได้แก่ หมู่เกาะพีพี เกาะห้อง เกาะศรีบอยา เกาะรอก เป็นต้น และมีแนวปะการังส่วนใหญ่กระจายอยู่ตามเกาะต่าง ๆ มีแนวปะการังเพียงส่วนน้อยที่ก่อตัวได้ตามชายฝั่งถึงแผ่นดินใหญ่ รวมพื้นที่ของปะการังจังหวัดประมาณ 13.53 ตารางกิโลเมตร แนวปะการังที่อยู่ตามเกาะต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ปานกลาง แนวปะการังของจังหวัดกระบี่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตามีการใช้ประโยชน์จากแนวปะการังสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวทางทะเลในการดำน้ำแบบน้ำลึกและน้ำตื้น บริเวณที่ปะการังถูกทำลาย ได้แก่ บริเวณเกาะพีพีดอน และบริเวณหมู่เกาะพีพีมายังชายฝั่ง

กระบี่ สาเหตุเนื่องมาจากการทำการประมงที่ผิดวิธีโดยใช้เรืออวนรุน อวนลาก การระเบิดปลา การทิ้งสมอของเรือท่องเที่ยว การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลลงทะเล การลักลอบเก็บปะการังขาย

ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจ ที่จะศึกษาพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยวในบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

สมมติฐานการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน
5. นักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ “พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่” ซึ่งมีทั้งพฤติกรรมด้านบวกและพฤติกรรมด้านลบ พฤติกรรมด้านบวก เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์กับหน่วยงานต่าง ๆ การแจ้งบอกเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นการขโมยปะการัง การเผยแพร่ความรู้ การชมนิทรรศการการอนุรักษ์ปะการัง การศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง การชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง การร่วมกิจกรรมการปลูกปะการัง พฤติกรรมด้านลบ เช่น การทิ้งขยะมูลฝอย การปล่อย/ เทน้ำเสียลงในทะเล การเก็บปะการัง การจับ หัก เหยียบหรือยืนบนปะการัง โดยมีตัวแปร ในการศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ของนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง ของนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัย ตั้งแต่ เดือนสิงหาคม 2553 ถึง เดือนพฤศจิกายน 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการัง หมายถึง การแสดงออกรวมถึงวิธีการใช้ทรัพยากรของนักเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ต่อการอนุรักษ์ปะการัง ซึ่งการแสดงออกดังกล่าวย่อมมีทั้งทางบวกและทางลบ เช่น การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง การเก็บปะการังขึ้นมาขายหรือเป็นที่ระลึก เป็นต้น

2. นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เข้ามาเยี่ยมชมปะการัง และพักผ่อนบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

3. ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ หมายถึง สิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งจัดอยู่ในประเภทสัตว์ทะเลที่ไม่มีกระดูกสันหลัง

4. เกาะพีพี หมายถึง อุทยาน แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ในทะเลอันดามันด้านทิศตะวันตกของภาคใต้ เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่มีลักษณะสวยงามตามธรรมชาติ รอบ ๆ เกาะมีปะการัง กัลปังหา ทิวทัศน์ใต้ทะเลที่งดงาม

5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ พื้นที่ที่มีแนวปะการัง หมายถึง หน่วยงานที่ กำกับ ดูแล รับผิดชอบ และบริหารจัดการ ภายในบริเวณพื้นที่ปะการัง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

6. พื้นที่ที่มีแนวปะการัง หมายถึง พื้นที่ที่มีการเจริญเติบโตของ ปะการัง ชนิดต่าง ๆ ในที่นี้หมายถึง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

7. หน่วยงานที่รับผิดชอบ พื้นที่ที่มีแนวปะการัง หมายถึง หน่วยงานที่ กำกับ ดูแล รับผิดชอบ และบริหารจัดการ ภายในบริเวณพื้นที่ปะการรัง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

8. พื้นที่ที่มีแนวปะการัง หมายถึง พื้นที่ที่มีการเจริญเติบโตของ ปะการัง ชนิดต่าง ๆ ในที่นี้หมายถึง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

2. ได้ทราบพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

3. ได้รับทราบถึงข้อเสนอแนะต่อการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

4. ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาวิจัย ไปใช้ในการวางแผนการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่" มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
3. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์
4. ข้อมูลทั่วไปของเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ (2536, หน้า 15) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทของมนุษย์ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความสนใจ

สุชา จันทร์เอม (2529) สรุปความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง กิจกรรมที่มนุษย์แสดงออกทั้งหมด อาจจะมองเห็นได้ง่าย เช่น การเดิน การพูด การเขียน และสิ่งที่มองเห็นได้ยาก หรือมองไม่เห็น เช่น การฟัง การจำ และการคิดหาเหตุผล

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530, หน้า 373) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรมหมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดและความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

ปรีชา วิหกโต (2532) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรม ว่าหมายถึง การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ ไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำจะทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ไม่ว่าคนอื่นสังเกตการณ์กระทำนั้นได้หรือไม่ได้ก็ตามดังนั้น การเดิน การยืน การคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติตามหน้าที่การละทิ้งหน้าที่ เป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536, หน้า 2) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง กิริยาอาการหรือปฏิกิริยาที่แสดงออกหรือเกิดขึ้นเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า (Stimulus) ซึ่งมาจากภายในร่างกายหรือภายนอกร่างกายก็ได้และปฏิกิริยาที่แสดงออกนั้นมิได้เป็นพฤติกรรมทางกายเท่านั้น แต่รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตใจด้วยจากความหมายดังกล่าวข้างต้น

สุดาวรรณ ขันธมิต (2538, หน้า 56) กล่าวว่า พฤติกรรมหมายถึง ปฏิกิริยาหรือการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นไปโดยไม่รู้สึกตัว หรือมีการตรึกตรองมาอย่างดีแล้ว โดยมีความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติเป็นตัวก่อให้เกิดการแสดงออกมาโดยที่บุคคลอื่นที่อยู่รอบ ๆ จะสังเกตการณ์กระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือทดสอบวัดได้

เรียม ศรีทอง (2542) พฤติกรรม เป็นความพร้อมที่บุคคลกระทำ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความคิด ความรู้สึก จะแสดงออกมาในรูปการประพฤติปฏิบัติโดยการยอมรับหรือปฏิเสธ ลักษณะพฤติกรรมมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด อารมณ์และเจตคติ บุคคลเมื่อได้รับการเรียนรู้ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นจะต้องประกอบด้วยการกระทำของมนุษย์หลายอย่างได้แก่ ความต้องการ การตอบสนองความต้องการ โอกาสในการกระทำกิจกรรมใด ๆ ผลที่เกิดขึ้น และปฏิกิริยาต่อผลที่เกิดขึ้นไม่สมความคาดหวัง

เฉลิมพล ตันสกุล (2543) พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่บุคคลนั้นแสดงออกมา รวมทั้งกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลและกิจกรรมนี้อาจสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรือไม่ก็ได้

แคมพาส และฟลิค (Kamphaus & Flick, 1996, p. 3) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมว่าเป็นการตอบสนองของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถสังเกตได้ด้วยตาเปล่าในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

จากนิยามความหมายของพฤติกรรม สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม เป็นการกระทำหรือกิจกรรมมนุษย์ที่แสดงออกมาทั้งจากภายนอกที่สังเกตเห็นหรือรับรู้ได้และภายในที่ไม่สามารถมองเห็นหรือรับรู้ได้ ทั้งที่รู้ตนและไม่รู้ตน เช่น การเดิน การพูด หรือ การคิด ซึ่งพฤติกรรมการ แสดงออกของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้และพฤติกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นสามารถเรียนรู้ได้โดยประสบการณ์ตรงหรือไม่ก็โดยการสังเกตจากแบบอย่าง หรือตัวอย่าง การเรียนรู้โดยมีประสบการณ์ทางสังคมเป็นสื่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม

องค์ประกอบของพฤติกรรม

ครอนบาช (Cronbach, 1916 อ้างถึงใน สุดาวรรณ ขันธมิต, 2538, หน้า 11) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม คนต้องทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมบางอย่างก็ให้ความพอใจหรือสนองความต้องการได้ทันที แต่ความต้องการหรือวัตถุประสงค์บางอย่างก็ต้องใช้เวลานาน จึงจะสามารถบรรลุผลสมความต้องการหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกันและมักจะต้องเลือกสนองความต้องการที่รีบด่วนก่อนและสนองความต้องการที่ห่างออกไปในภายหลัง

2. ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ระดับวุฒิภาวะ หรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ คนเราไม่สามารถสนองความต้องการได้หมดทุกอย่าง ความต้องการบางอย่างอยู่นอกเหนือความสามารถของเขา

3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความ ต้องการ

4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่คนเราจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งลงไป เขาจะต้องพิจารณาสถานการณ์เสียก่อนแล้วตัดสินใจเลือกวิธีที่คาดว่าจะได้รับความพอใจมากที่สุด

5. การตอบสนอง (Response) เป็นการกระทำกิจกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการ โดยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในขั้นแปลความหมาย

6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจเป็นไปตามที่คาดคิดไว้ (Confirm) หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหมาย (Contradict) ก็ได้

7. ปฏิกิริยาต่อความคาดหวัง หากคนเราไม่สามารถสนองความต้องการได้ ก็กล่าวได้ว่าเขาประสบกับความผิดหวัง ในกรณีเช่นนี้เขาอาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานะเสียใหม่และเลือกวิธีการตอบสนองใหม่ก็ได้

จากคำนิยามข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของคน และสัตว์ทั้งที่สามารถสังเกตได้และไม่สามารถสังเกตได้ เกิดจากทั้งที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจ อาจสืบเนื่องมาจากความคิด ความรู้สึก จะแสดงออกมาในรูปการประพฤติปฏิบัติโดยการยอมรับหรือปฏิเสธ ลักษณะพฤติกรรมมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด อารมณ์และเจตคติ บุคคลเมื่อได้รับการเรียนรู้ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นจะต้องประกอบด้วยการกระทำของมนุษย์หลายอย่าง

กลไกการเกิดพฤติกรรม

การที่พฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้อง ประกอบด้วย

1. สิ่งเร้าหรือตัวกระตุ้น (Stimulus)

2. เหตุจูงใจ (Motivation)

ซึ่งหมายถึง ความพร้อมภายในร่างกายของสัตว์ก่อนที่จะแสดงพฤติกรรม เช่น ความหิว ความกระหาย เป็นต้น พฤติกรรมจะสลับซับซ้อนเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับความเจริญของหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

1. หน่วยรับความรู้สึก (Receptor)

2. ระบบประสาทส่วนกลาง (Central Nervous System)

3. หน่วยปฏิบัติงาน (Effector)

การวัดพฤติกรรม

ประภาส สุดขาว (2551, หน้า 12 - 13) พฤติกรรมเป็นการกระทำหรือกิจกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ทั้งที่สังเกตเห็นได้ง่ายและสังเกตเห็นได้ยาก พฤติกรรมการแสดงออกดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความรู้ความคิดเป็นส่วนประกอบ และเมื่อแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปของการปฏิบัติจะทำให้วัด และประเมินผล ได้ง่ายวิธีการวัดพฤติกรรมสามารถวัดได้โดยวิธีการสังเกต แต่การสังเกตก็มีข้อจำกัดในบางประการ ไม่มีการเตรียมการในรายละเอียดต่าง ๆ ดังนั้นจึงมีการนำเครื่องมือมาช่วย เช่น การใช้แบบตรวจสอบ รายการ (Checklist) มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และบัตรคะแนน (Scorecard)

แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลอย่างหนึ่ง โดยอาศัยการสังเกต แบบ ตรวจสอบรายการประกอบด้วยรายการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ครูหรือผู้สังเกตต้องการจะดูว่า พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นในตัวนักเรียนหรือตัวนักเรียนนั้นแสดงพฤติกรรมออกมาหรือไม่ แบบสำรวจ รายการที่ดีนั้น มุ่งที่จะสังเกตเพื่อวัดว่าพฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ มิใช่ประเมินพฤติกรรมที่เกิดขึ้นว่าดี หรือไม่ดี เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม แบบสำรวจรายการมีประโยชน์ในการวัดทักษะ การปฏิบัติโดยการแบ่งการปฏิบัตินั้นออกเป็นทักษะย่อยตามขั้นตอนของการปฏิบัติ และยังสามารถ วัดกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ตาบลำดับขั้น นอกจากนี้ แบบตรวจสอบรายการยังมี ประโยชน์ในการวัดผลผลิตอีกด้วย โดยผู้สังเกตต้องระบุเป็นรายการย่อย ๆ ว่าผลผลิตที่สำเร็จแล้ว นั้น จะต้องมีคุณสมบัติ อย่างไรบ้าง

1. มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) เป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อประเมินค่าคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักใช้เพื่อการประเมินคุณภาพของพฤติกรรมของนักเรียน หรือประเมินเท่าคุณภาพผลงานของนักเรียน พฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ ทักษะในการปฏิบัติงาน รายงาน โครงการต่าง ๆ

ในการตัดสินประเมินค่าพฤติกรรมนักเรียนนั้นมักจะประเมินทันทีเมื่อพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้น และการประเมินค่าผลงานของนักเรียนอาจจะประเมินเมื่องานเสร็จหรือหลังจากนั้นก็ได้ โดยทั่วไปมาตราส่วนประมาณค่าประกอบด้วยรายงานของคุณสมบัติหรือคุณภาพที่ประเมิน และมาตราส่วนที่จะชี้หรือแสดงว่าคุณสมบัตินั้น ๆ มีมากน้อยในระดับใด โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ มาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข มาตราส่วนประมาณค่าแบบกราฟและมาตราส่วนประมาณค่าแบบบรรยาย

2. บัตรคะแนน (Scored) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลงานและกระบวนการ ผลของการประเมิน โดยใช้บัตรคะแนนจะเป็นที่เชื่อถือได้เมื่อผู้ประเมินเป็นคนเดียวกันในการ ประเมินทั้งหมด การสร้างบัตรคะแนนทำได้โดยการเขียนรายการกิจกรรมแล้วให้คะแนนเต็มแต่ละ กิจกรรม บัตรคะแนนโดยทั่วไปจะมีรายการที่จะประเมินไม่เกิน 12 รายการ ทั้งครูและนักเรียน สามารถใช้บัตรคะแนนประเมินผล แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกันได้ซึ่งจะทำให้รู้ว่านักเรียน ประเมินผลตนเองและครูประเมินนักเรียนแล้วเป็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ นอกจากนี้คะแนนที่ ได้จากการใช้บัตรคะแนนสามารถนำมาใช้ในการให้เกรดได้ด้วย แต่มีข้อจำกัดในการใช้คือ รายการ ของกิจกรรมหรือลักษณะที่จะประเมินการเขียนเป็นวลีที่รัดกุมหรือจะเป็นประโยคก็ได้แต่จะทำให้ใช้เวลาในการอ่านมากกว่า จะต้องมีคะแนนเต็มของแต่ละข้อ หรือรายการ โดยเว้นที่ไว้สำหรับให้ คะแนนของแต่ละข้อ และควรจะเว้นที่ไว้สำหรับคะแนนที่ประเมินโดยนักเรียนและครู บางครั้งอาจ มีผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินผู้ประเมินด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

พินิติ รตะนานุกูล และคณะ (2542, ออนไลน์) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นอกจากจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง การพัฒนาที่ดินในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น ดินดาน ดินทราย ดินพรุ ฯลฯ แล้ว พระองค์ยังให้ความสำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความเข้าใจอันถ่องแท้ของพระองค์ถึงธรรมชาติและสภาวะตามธรรมชาติ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ทำให้เกิดแนวคิดและทฤษฎีหลากหลายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทฤษฎีการพัฒนาฟื้นฟูป่าไม้ ทฤษฎีการแก้ไขปัญหา ความแห้งแล้งและการขาดแคลนน้ำ ทฤษฎีการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลน

ป่าไม้ของประเทศไทยถูกทำลายอย่างรวดเร็ว ตามสัดส่วนของประชากรที่เพิ่มขึ้นและพลังผลักดันทางเศรษฐกิจระบบทุนนิยมเสรีที่มุ่งค้าขาย โดยใช้ป่าไม้เป็นตัวสำคัญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงพระราชทานแนวคิดของการผสมผสานความต้องการในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ควบคู่ไปกับความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยป้องกันมิให้เกษตรกรบุกรุก

ทำลายป่าไม้ เนื่องจากปริมาณป่าไม้ลดลงเป็นอย่างมากจึงทรงพยายามค้นหาวิธีนานาประการที่จะเพิ่มปริมาณของป่าไม้ในประเทศไทยให้เพิ่มมากขึ้นอย่างมั่นคงและถาวร แนวทางความคิดที่พระองค์ได้ทรงใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

การปลูกป่า 3 อย่าง ให้ได้ประโยชน์ 4 อย่าง

เป็นการรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติด้วยพระปรีชาญาณอย่างชาญฉลาดให้เกิดประโยชน์แก่ปวงชนมากที่สุดยาวนานที่สุดและทั่วถึงกัน

การปลูกป่าอย่างที่หนึ่ง เป็นการปลูกไว้ใช้สอย พันธุ์ไม้ที่ปลูกเป็นไม้โตเร็ว เช่น ยูคาลิปตัส ขี้เหล็ก ประดู่ แค กระถินยักษ์ และสะเดา ประโยชน์ใช้ตัดกิ่งมาทำฟืนเผาถ่าน ก่อสร้าง และหัตถกรรม

การปลูกป่าอย่างที่สอง เป็นการปลูกป่าไว้ใช้เป็นผลรับประทานได้ เป็นไม้พืชผลนานาชนิดเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสิ่งแวดล้อม เช่น มะพร้าว ขนุน มะม่วง มะละกอ กล้วย รวมทั้งพืชผักต่าง ๆ ตลอดจนผักสวนครัว

การปลูกป่าอย่างที่สาม เป็นการปลูกป่าไว้ใช้เป็นฟืน จะต้องคำนวณพื้นที่ที่ใช้ปลูกตามสัดส่วนของผู้ใช้ จะต้องมีการปลูกทดแทนและระบบหมุนเวียน เพื่อจะช่วยให้มีไม้ฟืนไว้ใช้ตลอดเวลา ประโยชน์ที่ 4 เป็นผลพลอยได้จากการปลูกป่าทั้งสามชนิดช่วยอนุรักษ์ดิน และต้นน้ำลำธารด้วย

ในการปลูกป่านั้นจะต้องปลูกพันธุ์ไม้ประเภทต่าง ๆ คละกันไป โดยมีพันธุ์ไม้ยืนต้น ไม้ผล และไม้ทำฟืน ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้ดินพังทลายในฤดูฝน และรักษาความชุ่มชื้นของดินด้วย เกิดป่าไม้แบบผสมผสานและสร้างความสมดุลแก่ธรรมชาติอย่างยั่งยืน สามารถตอบสนองความต้องการของราษฎรได้

การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงห่วงใยในปัญหาปริมาณไม้ลดลงเป็นอย่างมาก จึงพยายามค้นหาวิธีที่จะเพิ่มปริมาณของป่าไม้ในประเทศ ให้เพิ่งอย่างมั่นคงถาวร ทรงใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้ ถ้าเลือกได้ที่ที่เหมาะสมแล้วก็ทิ้งป่าไว้ตรงนั้นไม่ต้องไปทำอะไรเลย ป่าจะเจริญเติบโตขึ้นมาเป็นป่าสมบูรณ์ ไม่ไปรังแกป่าหรือตอแยต้นไม้ เพียงแต่คุ้มครองให้ขึ้นเองได้เท่านั้น ส่วนสภาพป่าเต็งรัง ป่าเสื่อมโทรม ไม่ต้องทำอะไร เพราะตอไม้ก็จะแตกกิ่งออกมาอีก ถึงแม้ต้นไม่สวยแต่ก็เป็นต้นใหญ่ได้ ส่วนอีกวิธีหนึ่งคือการปลูกป่าในที่สูง ให้ใช้ไม้จำพวกเมล็ดทั้งหลายขึ้นไปปลูกบนยอดที่สูง เมื่อโตแล้วออกฝักออกเมล็ดก็จะแตกลอยตกลงมาแล้วงอกเป็นต้นใหม่ เป็นการขยายพันธุ์โดยธรรมชาติ

ปลูกป่าต้นน้ำลำธาร หรือการปลูกป่าธรรมชาติ

1. ปลูกต้นไม้ที่ขึ้นอยู่เดิม หรือพืชพันธุ์ไม้ดั้งเดิม มีอะไรบ้างให้ปลูกแซมตามชนิดที่สูญหายตายไป

2. งดปลูกไม้ผิดแผกจากถิ่นเดิม ไม่ควรนำไม้แปลกปลอมต่างพันธุ์ ต่างถิ่นเข้ามาปลูกโดยไม่ได้ศึกษาอย่างแน่ชัดเสียก่อน

การปลูกป่าทดแทน

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้เหลือเพียง 25% ของพื้นที่ประเทศหรือประมาณเพียง 80 ล้านไร่เท่านั้น หากจะเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ประมาณ 40% ของพื้นที่ประเทศ คนไทยจะต้องช่วยกันปลูกป่าถึง 48 ล้านไร่ โดยใช้กล้าไม้ไม่ต่ำกว่า 100 ล้านต้น เพื่อปลูกในแต่ละปีใช้เวลาถึง 20 ปี จึงเพิ่มได้ครบเป้าหมายที่กำหนดไว้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้พระราชทานคำแนะนำให้มีการปลูกป่าทดแทนตามสภาพภูมิศาสตร์และสภาวะแวดล้อมของพื้นที่ที่เหมาะสม ดังนี้

การปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ป่าไม้ถูกบุกรุกแผ้วถางและพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม "การปลูกป่าทดแทนในพื้นที่เสื่อมโทรมหรือพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ถูกบุกรุกเขาหัวโล้น จำเป็นต้องปลูกป่าทดแทนเร่งด่วน ควรจะทดลองปลูกต้นไม้ชนิดโตเร็วคลุมแนวร่องน้ำก่อน เพื่อทำให้ความชุ่มชื้นค่อย ๆ ทวีเพิ่มขึ้น และแผ่ขยายออกไปทั้งสองฟากของร่องน้ำ ซึ่งจะทำให้ต้นไม้งอกงาม และมีส่วนช่วยป้องกันไฟป่าเพราะไฟจะเกิดง่ายหากป่าขาดความชุ่มชื้น ในปีต่อไปให้ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่ถัดขึ้นไป ความชุ่มชื้นก็จะแผ่ขยายกว้างต่อไปอีก ต้นไม้จะงอกงามดีตลอดทั้งปี"

การปลูกป่าทดแทนตามไหล่เขา "จะต้องปลูกต้นไม้หลาย ๆ ชนิด เพื่อให้ได้ประโยชน์อเนกประสงค์คือมีน้ำ ไม้ผล ไม้ก่อสร้าง และไม้ทำฟืน ซึ่งเกษตรกรจำเป็นต้องใช้ประจำและเมื่อตัดไม้ใช้แล้ว ให้ปลูกทดแทนหมุนเวียนทันที"

การปลูกไม้ทดแทนบริเวณต้นน้ำบนยอดเขาและเนินเขาสูง "ต้องมีการปลูกป่าโดยปลูกไม้ยืนต้น และปลูกไม้ฟืนซึ่งไม้ฟืนนั้นราษฎรสามารถตัดไปใช้ได้แต่ต้องมีการปลูกทดแทนเป็นระยะ ส่วนไม้ยืนต้นจะช่วยให้อากาศมีความชุ่มชื้นซึ่งเป็นขั้นตอนของระบบการให้ฝนแบบธรรมชาติ ทั้งยังช่วยยึดติดบนเขาไม่ให้พังทลายเมื่อเกิดฝนตก"

การปลูกป่ายอดเขา สภาพป่าบนเขาที่สูงทรุดโทรม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อลุ่มน้ำตอนล่าง ควรคัดเลือกพันธุ์ไม้ที่มีเมล็ดเป็นฝักเพื่อให้เป็นกระบวนการธรรมชาติ ปลูกต่อไปจนถึงตีนเขา นอกจากนี้ยังมีการปลูกป่าที่บริเวณอ่างเก็บน้ำ เพื่อพัฒนาลุ่มน้ำและแหล่งน้ำให้สะอาด เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับราษฎร เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

ตัวอย่างของโครงการที่เป็นการปลูกป่า ได้แก่ โครงการปลูกป่าชัยพัฒนาแม่ฟ้าหลวงที่ดอยตุง จังหวัดเชียงราย และที่หนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการปลูกสร้างสวนป่าในศูนย์ศึกษาการพัฒนาต่าง ๆ โครงการสวนป่าสิริเจริญวรรษ จังหวัดชลบุรี โครงการปลูกป่าเสริมธรรมชาติในและนอกเขตภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร

การอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายโฆษิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์) ในพระราชพิธีแรกนาขวัญหว่านข้าว บริเวณสวนจิตรลดา สรุปแนวพระราชดำริว่า "ป่าชายเลนมีประโยชน์ต่อระบบนิเวศน์ของพื้นที่ชายทะเลและอ่าวไทย แต่ปัจจุบันป่าชายเลนของประเทศไทยกำลังถูกบุกรุกและถูกทำลายไป โดยผู้แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนจึงควรหาทางป้องกันอนุรักษ์และขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะต้นโกงกางเป็นไม้ชายเลนที่แปลกและขนายพันธุ์ค่อนข้างยาก เพราะต้องอาศัยระบบน้ำขึ้นน้ำลงในการเติบโตด้วย จึงขอให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง คือกรมป่าไม้ กรมประมง กรมชลประทาน และกรมอุทกศาสตร์ ร่วมกันหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการทดลองขยายพันธุ์โกงกาง และปลูกสร้างป่าชายเลนกันต่อไป

ป่าชายเลน เรียกชื่อกันหลายอย่างว่า ป่าชายเลนน้ำเค็ม หรือป่าเลน หรือป่าโกงกาง เป็นป่าที่เกิดขึ้นตามชายฝั่งทะเล และปากแม่น้ำของประเทศไทย ป่าชายเลนจัดเป็นป่าไม้ผลัดใบ มีต้นไม้ขึ้นหนาแน่น แต่ละชนิดมีรากค้ำยัน หรือรากหายใจตามแต่ชนิดของต้นไม้นั้น ๆ

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลนอยู่ประมาณ 1,679,335 ไร่ โดยลดลงประมาณเกือบร้อยละ 50 จากที่เคยมี 2,229,375 ไร่ ในปี พ.ศ. 2504 ป่าชายเลนพบแถบชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยและด้านทะเลอันดามัน สภาพป่าชายเลนโดยทั่วไปพบว่า ทางภาคใต้ของประเทศไทยแถบฝั่งทะเลอันดามันมีสภาพค่อนข้างอุดมสมบูรณ์มากที่สุด ส่วนทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกของอ่าวไทยและภาคกลางบริเวณปากอ่าวไทยมีสภาพค่อนข้างเสื่อมโทรม ประกอบด้วยไม้ขนาดเล็กและถูกรบกวนจากมนุษย์ในการเปลี่ยนสภาพป่าชายเลนมาเป็นนากุ้ง นาเกลือ และแหล่งอุตสาหกรรม เช่นเดียวกับภาคตะวันออก การทำนากุ้งได้ส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของป่าชายเลนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ป่าชายเลนยังถูกทำลายด้วยเหตุอื่นอีก เช่น การทำเหมืองแร่ การเกษตรกรรมประเภทขยายตัวของชุมชน การสร้างท่าเทียบเรือหรือการสร้างถนนและพาดสายไฟฟ้า รวมทั้งการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้จำนวนป่าชายเลนลดลงอย่างที่มิอาจประมาณการได้

การสนองพระราชดำริด้านอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ที่บังเกิดขึ้นด้วยกระแสพระราชดำริร่วมกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2536 โดยได้พระราชทานพระราชกระแสกับหม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ให้ร่วมกันเป็นแกนกลางในการดำเนินการปลูกป่าพระราชทานแก่ประชาชนทั้งมวลในวโรกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษกเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ 50 ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภูมิพลอดุลยเดชโดยทรงตั้งมั่นในพระราชหฤทัยที่จะฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้มีสภาพยั่งยืนยาวนาน

ป่าพระราชทานมูลนิธิชัยพัฒนา - มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง มี 3 โครงการ ได้แก่

1. โครงการชุมชนพัฒนาป่าชายเลน ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. โครงการศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
3. โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการฟื้นฟูป่าชายเลน อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

นอกจากนี้ในวโรกาส ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ เสด็จพระราชดำเนินไปประกอบพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน ที่จังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2524 ได้พระราชทานพระราชดำริแก่นายบุญนาค สายสว่าง ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี สรุปได้ว่าให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมจัดทำโครงการพัฒนาด้านอาชีพการประมง และการเกษตรในเขตพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกของจังหวัดจันทบุรี โดยพระราชทานเงินที่ราษฎรได้ร่วมทูลเกล้าถวายในโอกาสดังกล่าว เป็นทุนเริ่มดำเนินการ และในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2524 ได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติม ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐานเกี่ยวกับโครงการที่จะจัดทำขึ้นในเขตจังหวัดจันทบุรี สรุปได้ว่า ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม หรือพื้นที่สาธารณะประโยชน์เพื่อจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล เป็นพื้นที่บริเวณอ่าวคุ้งกระเบน ตำบลสนามไชย อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ศูนย์ศึกษาได้ศึกษาวิจัยวิธีบำบัดน้ำเสียจากบ่อกุ้งกุลาดำ ส่งเสริมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และรักษาดุลยภาพของทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์และรวบรวมพันธุ์ไม้ป่าชายเลนที่สมบูรณ์จำนวน 610 ไร่ รอบอ่าวคุ้งกระเบนและป่าบกบนเขาต่าง ๆ รอบอ่าวคุ้งกระเบนให้คงอยู่อนุรักษ์และปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติมทุกปี รวมป่าชายเลนรอบอ่าวคุ้งกระเบนประมาณ 1,000 ไร่ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาด้านนิเวศน์ และมุ่งหวังให้ป่าชายเลนได้ดูดใช้แร่ธาตุอาหารที่เกิดจากกิจกรรมเลี้ยงกุ้งกุลาดำ อนุรักษ์และควบคุมดูแลหญ้าทะเลที่มีอยู่ในอ่าวคุ้งกระเบนให้อุดมสมบูรณ์ตลอดไปเพื่อเป็นแหล่งเลี้ยงตัวของสัตว์น้ำทะเลวัยอ่อนและวัยรุ่น และพืชน้ำที่ใช้แร่ธาตุอาหารต่าง ๆ ที่เกิดจากกิจกรรมเลี้ยงกุ้งกุลาดำจากโครงการต่าง ๆ อีกด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงให้ความสำคัญและทรงสนพระทัยในเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีการพัฒนาฟื้นฟูป่าไม้ ทฤษฎีการแก้ไข ปัญหาความแห้งแล้ง และการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรกรรม ทฤษฎีการอนุรักษ์และพัฒนา ป่าชายเลน โดยได้ทรงพระราชทานแนวคิด คำแนะนำ ทรงคิดทฤษฎีการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เช่นทฤษฎีใหม่และแนวพระราชดำริในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เป็นผลทำให้เกิดความอุดม สมบูรณ์ของพื้นแผ่นดินในรูปแบบลักษณะธรรมชาติต่าง ๆ เช่น การพัฒนาดินดาน การพัฒนา ดินทราย ตลอดจนการนำน้ำเสียมาบำบัดและการอนุรักษ์น้ำ เป็นการเพิ่มพูนความชุ่มชื้นและ อุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน นับได้ว่าเป็นเพราะพระวิริยะอุตสาหะและพระปรีชาญาณอันยาวไกล ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯที่ทรงศึกษาวิเคราะห์ตลอดจนคาดการณ์ด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อความมั่งคั่งสมบูรณ์พูนสุขของ ประชาชนทั้งหลายทั่วหน้ากัน

จากแนวพระราชดำริดังกล่าว จะเห็นได้ว่าทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งแก่ มนุษย์ ซึ่งได้มีการนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมาย การที่มีการนำทรัพยากรไป ใช้มากทำให้เกิดปัญหาตามมา การใช้ทรัพยากรอย่างผิดวิธี และการใช้อย่างสิ้นเปลือง อาจทำให้ ทรัพยากรที่มีคุณค่าลดน้อยลงไปอย่างรวดเร็ว เราจึงควรรู้จัก ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติ รวมไปถึง วิธีอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้อง ซึ่งกันและ กันทั้งในด้านการนำมาใช้ประโยชน์ และการสงวน รักษาทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย ซึ่งในแต่ละเรื่องก็มีปัญหา ที่ยุ่งยาก ซับซ้อน การพัฒนาประเทศใน ระยะที่ผ่านมาช่วง 30 ปี ประสบกับปัญหาการจัดการ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่รุนแรง เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ อันเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ ได้แก่ การเพิ่มจำนวนประชากร การเติบโต ทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว การเร่งรัดพัฒนาการ เกษตรและอุตสาหกรรม ตลอดจนการนำเทคโนโลยีที่ ไม่เหมาะสมมาใช้ในการผลิต ซึ่งส่งผลให้ ทรัพยากรธรรมชาติที่เคยอุดมสมบูรณ์กลับอยู่ในสภาพที่ เสื่อมโทรม จนกลายเป็นข้อจำกัดของการ พัฒนาในระยะต่อไป ดังปรากฏเป็นที่ชัดเจนแล้วว่า ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ที่ใช้ประโยชน์อยู่ทุก วัน นับวันจะร่อยหรอหมดสิ้นไปและอยู่ในสภาพที่ เสื่อมโทรมลงเรื่อย ๆ รวมทั้งยังมีปัญหาข้อ ขัดแย้งในการใช้ประโยชน์อีกด้วย สำหรับปัญหา ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่กำลังทวีความรุนแรงอย่างยิ่ง คือ ความเสื่อมโทรมของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ อันเนื่องมาจากการใช้กันอย่างเกินขอบเขตและการใช้อย่างไม่เหมาะสมจน

สภาพทางธรรมชาติไม่สามารถรองรับหรือปรับตัวให้กลับคืนสู่ สภาพเดิมได้ ปัจจุบันเป็นที่เข้าใจอย่างชัดแจ้งแล้วว่าการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฉลาด นั้น จะต้องคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ในเวลาเดียวกันด้วย เพราะการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติชนิดหนึ่ง อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติอีกชนิดหนึ่งได้ และเพื่อให้ ทรัพยากรธรรมชาติสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องและยาวนานหรือเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นจะต้องมีการบริหารการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจากการพัฒนาจะต้องพึ่งทรัพยากร และทรัพยากรก็เป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อมการพัฒนาและการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ จึงควรอยู่บนรากฐานของความถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ โดย คำนึงถึงสภาพที่สมดุลหรือขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และโดยที่ปัจจุบันปัญหาอัน เกิดจากการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เป็นปัญหาที่สำคัญและเกิดขึ้นอย่าง กว้างขวาง ซึ่งจำเป็นจะต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาตลอดจนควบคุมและส่งเสริมให้ การกระทำใด ๆ มีผลกระทบในทางเสียหายน้อยที่สุด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและ สนับสนุนให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และการ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ ทั้งนี้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จะต้องคำนึงถึง ความต้องการทั้งในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนสถานภาพของทรัพยากรด้วย เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้คุ้มค่ามากที่โดยประหยัดที่สุด สูญเสียน้อยที่สุด และใช้ได้ อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นการนำขบวนการอนุรักษ์และพัฒนามาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้เอื้ออำนวยประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้ มากที่สุด และมีผลต่อเนื่องต่อไป หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ต้องหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้การ อนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สามารถดำเนินการควบคู่กันไปได้ (กองทัพเรือภาคที่ 1, 2551, หน้า 15)

ปะการัง

ปะการัง เป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งจัดอยู่ในประเภทสัตว์ทะเลที่ไม่มีกระดูกสันหลัง (ที่มีกระดูกสันหลังคือปลาต่าง ๆ) ปะการังมีมากมายหลายชนิด มีทั้งปะการังแข็ง ปะการังอ่อน หลากสีสันและหลากหลายรูปร่าง เช่น ปะการังเขากวาง ปะการังดอกเห็ด และอีกมากมาย ประเทศไทยเรานี้ปะการังมากมาย เพราะประเทศเราอยู่เขตร้อน ปะการังอยู่ได้เฉพาะเขตร้อนและใกล้เขตร้อนที่อุณหภูมิของน้ำไม่ต่ำกว่า 18 องศาเซลเซียส ดังนั้นประเทศในเขตหนาวจึงไม่มีปะการัง นักท่องเที่ยวต่างประเทศจึงมาเที่ยวเมืองไทยเพื่อมาดำน้ำดูปะการังสวย ๆ ดูสิ่งมีชีวิตมากมายในแนวปะการัง ทะเลฝั่งอันดามันมีปะการังที่สวยงามอย่างเช่น เกาะสิมิลันที่มีความสวยงามใต้ น้ำติดอันดับโลก ความสวยงามใต้น้ำที่ว่านั้นก็คือปะการังนั่นเอง ปะการังเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทาง

ทะเลที่สำคัญ เป็นที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์น้ำ เป็นแหล่งอาหารเพื่อการเจริญเติบโต เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และวางไข่ เป็นแหล่งหลบภัยของสัตว์น้ำต่าง ๆ ดังนั้นปะการังจึงเป็นเหมือนผู้ผลิต และเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตในทะเล แต่สำหรับนักท่องเที่ยวแล้วปะการังเป็นสิ่งวิเศษสุดสำหรับความสวยงามของโลกใต้ทะเล ที่ใดมีปะการังอุดมสมบูรณ์ที่นั่นย่อมมีสิ่งมีชีวิตหลากหลาย มีปลาสวย ๆ ที่มาอาศัยหลบภัยและหากินตามแนวปะการัง มีกุ้งสวย ๆ ให้เราได้ชมปะการัง มีประมาณ 400 ชนิด แบ่งตามลักษณะที่เห็นภายนอกได้ 7 กลุ่ม ดังนี้

1. ปะการังเขากวาง มีลักษณะคล้ายเขากวาง บริเวณกิ่งมีตุ่มรอบ ๆ ตุ่มเป็นที่อยู่ของตัวปะการัง

2. ปะการังแผ่น มีลักษณะการขยายตัวออกเป็นแผ่นในแนวราบคล้ายโต๊ะ บางแห่งอาจซ้อนกันเป็นชั้น ๆ

3. ปะการังเคลือบ มีลักษณะการขยายตัวหุ้มฐานพื้นที่ที่ปะการังติดอยู่

4. ปะการังก้อน มีลักษณะเป็นก้อนตันคล้ายก้อนหิน

5. ปะการังกึ่งก้อน มีลักษณะการเติบโตรวมกันเป็นกระจุกค่อนข้างแน่น แต่ไม่ติดเป็นก้อนเดียวกัน

6. ปะการังเห็ด มีลักษณะการเติบโตแผ่ออกคล้ายดอกเห็ด

7. ปะการังกิ่งก้าน มีลักษณะการเติบโตเป็นกิ่งก้านแตกแขนง

การสืบพันธุ์

ปะการังมีการสืบพันธุ์ 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 การสืบพันธ์แบบอาศัยเพศ ซึ่งตัวอ่อนที่เกิดจากไข่เมื่อถูกผสมแล้วจะล่องลอยไปในน้ำเพื่อหาที่เกาะในแหล่งใหม่

แบบที่ 2 การสืบพันธ์แบบไม่อาศัยเพศ โดยวิธีการแตกหน่อขยายออกไปจากตัวเดิมทำให้ก้อนปะการังมีขนาดใหญ่ขึ้น และลงเกาะทับถมกันเป็นเวลานานนับร้อย ๆ ปี เป็นแนวหินปูนใต้น้ำเรียกว่า “แนวปะการัง”

แนวปะการัง เป็นที่อยู่อาศัยหลบภัยและเป็นแหล่งอาหารของสิ่งมีชีวิตนานาชนิด ได้แก่ สาหร่ายเซลล์เดียว หญ้าทะเลฟองน้ำ ปะการัง กัลปังหา ดอกไม้ทะเล หนอนทะเล หอย หมึกทะเล กุ้ง ปู ปลา ฯลฯ แนวปะการังจึงเป็นระบบนิเวศน์ที่มีความสำคัญและมีความสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรสัตว์น้ำอีกระบบหนึ่งของระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

สาหร่ายเซลล์เดี่ยวเป็นผู้ช่วยสร้างอาหารและโครงสร้างหินปูนให้แก่ตัวปะการังโดยกระบวนการทางสังเคราะห์แสง โดยใช้หนวดจับสัตว์เล็ก ๆ

การเจริญเติบโต

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ปะการังบางชนิด มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยประมาณ 10 เซนติเมตรต่อปี ส่วนปะการังก้อนมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย 1 - 2 เซนติเมตรต่อปี ปะการังจะเติบโตได้ดีในน้ำทะเลที่ใสสะอาด ความเค็มคงที่ มีแสงสว่างส่องถึง ระดับอุณหภูมิที่ 18 - 32 องศาเซลเซียส หากระบบนิเวศน์เสื่อมโทรม แนวปะการังจะถูกทำลายกว่าจะฟื้นตัวได้ต้องใช้เวลานานหลายสิบปี

ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลยาว 2,696 กิโลเมตร อยู่ในพื้นที่ 22 จังหวัด ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับทะเล และมีแนวปะการังตามชายฝั่งเกาะต่าง ๆ ที่มีความงดงามติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลก

ประโยชน์ของปะการัง มีดังนี้

1. เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำเศรษฐกิจหลายชนิด สัตว์น้ำที่หายาก และใกล้สูญพันธุ์
2. เป็นกำแพงป้องกันชายฝั่งพังทลายจากคลื่นลม กระแสน้ำและพายุ
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจโดยดำน้ำ และถ่ายภาพธรรมชาติใต้น้ำ
4. เป็นแหล่งกำเนิดทรายให้ชายหาดโดยการสึกกร่อนของแนวโครงสร้างหินปูน
5. เป็นแหล่งอาหารของมนุษย์ โดยจะมีสัตว์น้ำเศรษฐกิจหลายชนิดมาอาศัย และแพร่ขยายพันธุ์
6. เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านระบบนิเวศวิทยาชายฝั่งและด้านการแพทย์ เช่น การสกัดสารทำยาต่อต้านมะเร็ง จุลชีพน้ำยาป้องกันการตกผลึก

สาเหตุที่ปะการังถูกทำลาย

1. สาเหตุจากธรรมชาติ
   1.1 พายุ กระแสน้ำ และคลื่นลม
   1.2 สิ่งมีชีวิตอื่น ได้แก่ หอยบางชนิด เพรียง หอยเม่น ปลานกแก้ว ปลานกแก้ว ปลาผีเสื้อ ฯลฯ
   1.3 สัตว์ที่กินปะการัง ได้แก่ ปลาดาวหนาม หรือดาวมงกุฎหนาม หอยสังข์หนาม
2. สาเหตุจากมนุษย์ ซึ่งมีผลต่อการทำลายปะการังทันที
   2.1 การจับสัตว์น้ำในแนวปะการังเป็นการจับสัตว์น้ำด้วยวิธีที่ผิดกฎหมายว่าด้วยการประมง อาทิเช่น การใช้ระเบิดสารเคมี ใช้ลอบ ฉมวก ยิงปลา จับกุ้ง หอย และปลา ฯลฯ ทำให้ระบบ นิเวศน์บริเวณแนวปะการังขาดสมดุล
   2.2 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากการเดิน ยืน เก็บ ทิ้ง และถอนสมอเรือทำให้ปะการังหักพัง
   2.3 การขุดร่องน้ำ และก่อสร้างอาคารยื่นล้ำชายหาด ทำให้ทรายถูกพัดพาไปทับถมปะการัง

2.4 การทิ้งของเสีย และสิ่งปฏิกูลในบริเวณแนวปะการังทำให้ระบบนิเวศน์ขาดสมดุล

2.5 การขุดทำเหมืองแร่และน้ำล้างแร่ ซึ่งมีกากตะกอนมากเกินกว่าการปรับตัวตามธรรมชาติ และน้ำขาดออกซิเจนทำให้ปะการังต้องตาย

การอนุรักษ์ปะการัง

ปะการังเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เปราะบาง และต้องใช้เวลายาวนานในการเติบโตที่เรียกว่า แนวปะการัง เป็นโครงสร้างหินปูน (โพลิป) ซึ่งเปรียบเสมือนกำแพงธรรมชาติ บรรเทาคลื่นลมกระแสน้ำ โครงสร้างปะการังถูกกัดกร่อนด้วยกระแสคลื่นพัดเข้าสู่ฝั่งเป็นเม็ดทรายที่ขาวสะอาดให้กับชายหาด ในปริมาณ 1 ตัน/ ไร่ 1 ปี นอกจากนี้บริเวณดังกล่าวยังเป็นที่อาศัยของสัตว์ทะเลนานาชนิดดังนั้นการอนุรักษ์ปะการังเพื่อธำรงรักษาสภาพแวดล้อมโดยความร่วมมือร่วมใจของประชาชน ภาครัฐบาล เอกชนและองค์การต่าง ๆ ดังนี้

1. สงวนคุ้มครองแนวปะการังที่ยังไม่ถูกทำลาย โดยประกาศเขตคุ้มครอง
2. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้มีความตระหนักถึงคุณประโยชน์ปะการัง
3. มาตรการการจัดการที่เหมาะสม เช่นการออกกฎหมายเพิ่มโทษแก่ผู้ทำลายปะการัง การจัดฝึกอบรมและสัมมนาการจัดแทรก หลักสูตรการศึกษา
4. การติดตั้งทุ่นผูกเรือ เพื่อมิให้มีการทอดสมอเรือในแนวปะการัง
5. ลดการใช้ประโยชน์แนวปะการังให้น้อยที่สุดเช่น การจับสัตว์น้ำเศรษฐกิจ ปลาสวยงาม การเก็บปะการัง การยืนและเดินบนปะการังของนักดำน้ำ ฯลฯ
6. รักษาสมดุลและระบบนิเวศน์ชายฝั่งทะเลให้เอื้ออำนวยต่อการอาศัยและเติบโตแพร่พันธุ์ของปะการัง
7. สร้างความตระหนักและจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญ คุณค่าและคุณประโยชน์ปะการัง ที่มีต่อมวลมนุษย์ โดยงดการทิ้งของเสียและสิ่งปฏิกูลลงสู่ทะเลโดยตรง
8. นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปต้องไม่ทิ้งขยะและเศษสิ่งของลงท้องทะเล
9. กระตุ้นการประสานความร่วมมือของทุกคนทุกฝ่ายอย่างใกล้ชิดเพื่อฟื้นฟูและรักษาแนวปะการัง ให้มีความงดงามตามธรรมชาติ กองทัพเรือภาคที่ 1 (2551, หน้า 15 - 18)

จะเห็นได้ว่า ปะการังมีคุณประโยชน์แก่มนุษย์พืชและสัตว์ทะเลอย่างมหาศาล ก่อให้เกิดสีสันความสวยงามซึ่งธรรมชาติสร้างสรรค์ให้อย่างวิจิตรงดงามเป็นแหล่งที่ให้ความเพลิดเพลินและเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำทะเลที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจนานาชนิดนับเป็นแหล่งธรรมชาติที่ทุกคน จักต้องตระหนักถึงความสำคัญ และให้ความร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจัง เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ ให้เป็นสมบัติ ที่สามารถให้ผลผลิตที่ยั่งยืน

มาตรการอนุรักษ์

กรมป่าไม้ (ออนไลน์, 2530) และสวัสดิ์ โนนสูง (2543, หน้า 3) ได้กล่าวถึง ความหมายของ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไว้คล้ายคลึงกันคือ เป็นการใช้หรือ การนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ
มาใช้อย่างชาญฉลาด เพื่อให้เกิดต่อมวลมนุษย์มากที่สุด ใช้ได้ ยาวนานที่สุด โดยมีการสูญเสียทรัพยากรน้อยที่สุด

นิวัติ เรืองพานิช (2542, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการอนุรักษ์ว่า หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างชาญฉลาดให้เป็นประโยชน์ต่อมหาชนมากที่สุด และใช้ได้เป็นเวลายาวนานที่สุด ทั้งนี้ต้องการให้สูญเสียทรัพยากร โดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด และจะต้องกระจายการใช้ประโยชน์จากโดยทั่วถึงกันด้วย ฉะนั้น การอนุรักษ์จึงไม่ได้หมายถึงการเก็บรักษาทรัพยากรไว้เฉย ๆ แต่ต้องนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ (Time and Space) อีกด้วย

เกษม จันทร์แก้ว (2543) ให้คำนิยามของการอนุรักษ์ว่า หมายถึง การใช้อย่างสมเหตุสมผล เพื่อการมีใช้ตลอดไป โดยกล่าวเพิ่มเติมว่า การใช้นี้ มิใช่เพียงการนำมาบริโภค ดื่ม กิน หรือ สัมผัสเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการเก็บเอาไว้ เชยชม ฟื้นฟู หรือพัฒนาสิ่งอื่นให้ดีขึ้นก็ได้

การอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติมีหลักการในการอนุรักษ์ที่สำคัญคือ การใช้อย่างยั่งยืนการฟื้นฟูสิ่งที่เสื่อมโทรม การสงวนหรือรักษาของหายาก และการนำหลักการ 8R มาใช้เป็นแนวทางการเพื่ออนุรักษ์การใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ วิธีการปฏิบัติ โดยการใช้หลัก 8R คือ

1. Rethink หมายถึง คิดก่อนใช้
2. Reuse หมายถึง ใช้อีก เช่น ถุงพลาสติก และขวดแก้ว นำมาใช้อีก
3. Reduce หมายถึง ลดใช้ เช่น การเปิดไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น
4. Repair หมายถึง ซ่อมใช้ เช่น การซ่อมรองเท้าหรือภาชนะเพื่อยืดอายุการใช้งาน
5. Recycle หมายถึง เวียนใช้ เช่น การนำโลหะ แก้ว พลาสติก มาหลอมใช้ใหม่
6. Reclaim หมายถึง ทำใช้ เช่น การนำเศษผักมาหมักปุ๋ย
7. Recover หมายถึง ใช้ใหม่ เช่น การนำน้ำในกระบวนการหล่อเย็นมาใช้ใหม่
8. Reject หมายถึง เลิกใช้ เช่น การเลิกใช้สาร CFCs

เกษม จันทร์แก้ว (2543) ได้เสนอวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ 8 วิธีการด้วยกัน คือ การเก็บ การใช้ การรักษา/ ซ่อมแซม การฟื้นฟูการพัฒนา การป้องกัน การสงวน และการแบ่ง เขต ซึ่งทั้ง 8 วิธีการนี้ อาจจะต้องมีการผสมผสานกันในหลายวิธีการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพใน การอนุรักษ์มากที่สุด โดยมีรายละเอียดในแต่ละวิธีการ ดังนี้

1. การใช้ หมายถึง การใช้หลายรูปแบบ เช่น บริโภคโดยตรง เห็น ได้ยิน/ ได้ฟัง ได้สัมผัส การให้ความสะดวกสบาย และความปลอดภัย ทั้งพลังงานไฟฟ้า น้ำมัน ที่ต้องมีการใช้อย่างยั่งยืน คือ การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยาวนานที่สุด

2. การเก็บกัก หมายถึง การรวบรวมและเก็บกักทรัพยากรที่มีแนวโน้มว่าจะขาดแคลนบางเวลา หรือคาดว่าจะเกิดวิกฤตขึ้น บางครั้งอาจหมายถึง การเก็บกักเอาไว้เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในปริมาณที่สามารถควบคุมได้ เช่นทรัพยากร แร่ธาตุ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันปิโตรเลียม

3. การรักษา/ ซ่อมแซม หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ต่อทรัพยากรที่ขาดหายไป ไม่ทำงาน ตามพฤติกรรม เสื่อมโทรม หรือเกิดปัญหา หากเป็นจุดหรือพื้นที่เล็ก ก็จะสามารถคืน สภาพเดิมได้ หรืออาจใช้เทคโนโลยี ที่มนุษย์สร้างขึ้นช่วยรักษาซ่อมแซมให้สามารถนำกลับมา ใช้ได้อีก เช่นการปลูกสร้างสวนป่า หรือการปลูกป่าชายเลน

4. การฟื้นฟู หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ต่อทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้สิ่งเหล่านั้นเป็นปกติ สามารถเอื้อประโยชน์ ในการนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งการฟื้นฟูต้องใช้เวลา และเทคโนโลยีเข้าช่วยเสมอ เช่น การบำบัดน้ำเสีย

5. การพัฒนา หมายถึง การทำสิ่งที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น การพัฒนาเป็นความต้องการที่จะเร่งหรือเพิ่มประสิทธิภาพให้เกิดผลผลิตที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องใช้ทั้งความรู้ เทคโนโลยี และการวางแผนที่ดี เช่นการพัฒนาพื้นที่แห้งแล้ง พื้นที่ดินเค็ม หรือดินพรุ

6. การป้องกัน หมายถึง การป้องกันสิ่งที่ลุกลามไม่ให้เกิดมากขึ้นกว่านี้ รวมไปถึงการ ป้องกันสิ่งที่ไม่ควรเกิดด้วย และการต้องกันต้องใช้ทั้งเทคโนโลยีและการวางแผน เช่น การป้องกัน ไฟป่า การวางทุ่นป้องกันปะการัง

7. การสงวน หมายถึง การเก็บไว้โดยไม่ให้แตะต้องหรือนำไปใช้โดยวิธีการใดก็ตาม เช่น การกำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ การงดล่าสัตว์

8. การแบ่งเขต หมายถึง การทำการแบ่งเขตหรือแบ่งกลุ่ม/ ประเภท ตามสมบัติของทรัพยากร เนื่องจากการให้การศึกษาหรือมาตรการทางกฎหมายไม่ได้ผล จำเป็นต้องมีการกำหนดเขตขึ้นมา เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

กรมประมง ได้กำหนดมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ฝ่าฝืนทำการประมงปะการัง หรือหินปะการังทุกชนิด ทุกขนาดไม่ว่าวิธีใด ๆ ในทะเล หรืออ่าวในท้องที่จังหวัดชายทะเลทุกจังหวัด มีความผิดต้องโทษปรับตั้งแต่ 5,000 - 10,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

2. ผู้ฝ่าฝืนทำการประมงดำน้ำโดยใช้อวนล้อมทุกชนิดทุกขนาด หรือลักษณะคล้ายกัน โดยวางบนพื้นทะเลแล้วดำน้ำ เดินเหยียบย่ำบนแนว ปะการังเพื่อไล่ต้อนปลาเข้าอวน มีความผิดต้องโทษปรับตั้งแต่ 5,000 - 10,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

3. ผู้ฝ่าฝืนทำการประมงโดยใช้กระแสไฟฟ้า วัตถุระเบิด สารเคมี ยาเบื่อเมามีความผิดต้องโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน - 5 ปี และปรับตั้งแต่ 10,000 - 100,000 บาท และริบของกลางทั้งสิ้น

4. ผู้ฝ่าฝืนส่งปะการัง ซากส่วนหนึ่งส่วนใด ผลิตภัณฑ์จากปะการังและปลาสวยงามออกนอกประเทศ มีความผิดต้องโทษปรับเป็นเงิน 5 เท่าของสินค้า จำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และริบของกลางรวมทั้งสิ่งที่บรรจุและพาหนะใด ๆ ที่ใช้ในการบรรทุกสินค้าซึ่งเกี่ยวเนื่องด้วยความผิด

5. ผู้ฝ่าฝืนมีหินปะการัง กัลปังหา เต่าทะเล กระและผลิตภัณฑ์ไว้ในครอบครองเพื่อการค้า มีความผิดต้องโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

6. ผู้ฝ่าฝืนทำการประมงในเขตรักษาพืชพันธุ์ มีความผิดต้องโทษปรับ 10,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

ข้อมูลทั่วไปของเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่ เป็นจังหวัดสำคัญจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ตั้งขึ้นในปลายรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ในอดีตเป็นเพียงแขวงหนึ่งอยู่ในอำนาจการปกครองและบังคับบัญชาของเมืองนครศรีธรรมราชเรียกว่า "แขวงเมืองปกาสัย" พระยาผู้ครองเมืองนครศรีธรรมราช ให้พระปลัดเมือง ฯ มาตั้งค่ายทำเพนียดจับช้างของท้องที่ตำบลปกาสัยและได้มีราษฎรจากเมืองนครศรีธรรมราช อพยพมาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินเพิ่มมากขึ้น พระปลัดเมือง ฯ ได้ยกตำบลปกาสัยขึ้นเป็น "แขวงเมืองปกาสัย" ขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราชประมาณปี พ.ศ. 2415 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะขึ้นเป็นเมืองปกาสัย และทรงพระราชทานนามว่า "เมืองกระบี่" เมื่อได้ประกาศตั้งขึ้นเป็นเมืองแล้ว โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งที่ทำการอยู่ที่ตำบลกระบี่ใหญ่ (บ้านตลาดเก่า) ในท้องที่อำเภอเมืองกระบี่ในปัจจุบัน โดยมีหลวงเทพเสนาเป็นเจ้าเมืองกระบี่คนแรก ต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้แยกเมืองกระบี่ออกจาก การปกครองของเมืองนครศรีธรรมราช เป็นเมืองจัตวาขึ้นตรงต่อกรุงเทพ ฯ และในปี พ.ศ. 2443 สมัย พระยารัษฎานุประดิษฐ์ (คอซิมบี้ ณ ระนอง) เป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ตได้พิจารณาเห็นว่าศาลากลางจังหวัดที่บ้านตลาดเก่านั้นไม่สะดวกต่อการคมนาคม เพราะสมัยนั้นต้องอาศัยเรือเป็นพาหนะ จึงได้ย้ายที่ตั้งเมืองไปอยู่ตำบลปากน้ำ อยู่ใกล้ปากอ่าวเป็นร่องน้ำลึกเรือใหญ่สามารถเข้าเทียบท่าได้สะดวก เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจนถึงปัจจุบันนี้

328269

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดกระบี่ตั้งอยู่ทางด้านฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้ติดกับทะเลอันดามัน อยู่ห่างจากกรุงเทพ ฯไปตามทางหลวงแผ่นดินประมาณ 814 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 4,708.512 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,942,820 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ จดจังหวัดพังงา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศใต้ จดจังหวัดตรังและทะเลอันดามัน

ทิศตะวันออก จดจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก จดจังหวัดพังงา และทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดกระบี่ทางตอนเหนือประกอบด้วยเทือกเขายาวทอดตัวไปในแนวเหนือใต้สลับกับสภาพพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาด และลอนชัน มีที่ราบชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันตก บริเวณทางตอนใต้มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขากระจัดกระจายสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น ส่วนบริเวณทางตอนใต้สุด และตะวันตกเฉียงใต้มีสภาพพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาดจนถึงค่อนข้างราบเรียบและมีภูเขาสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับกันไป บริเวณด้านตะวันตกมีลักษณะเป็นชายฝั่งติดกับทะเลอันดามัน ยาวประมาณ 160 กิโลเมตร ประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่ ประมาณ 154 เกาะ แต่เป็นเกาะที่มีประชากรอาศัยอยู่เพียง 13 เกาะ เกาะที่สำคัญได้แก่ เกาะลันตา เป็นที่ตั้งของอำเภอเกาะลันตา และเกาะพีพี ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมืองกระบี่ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามติดอันดับของโลก

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

จังหวัดกระบี่มีทรัพยากรทางทะเลที่สวยงามมาก มีชายฝั่งติดกับทะเลอันดามันยาวประมาณ 160 กิโลเมตร หมู่เกาะน้อยใหญ่ ประมาณ 154 เกาะ เกาะที่มีความสวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ทางทะเล ได้แก่ หมู่เกาะพีพี เกาะห้อง เกาะศรีบอยา เกาะรอก เป็นต้น

ป่าชายเลน ป่าชายเลนของจังหวัดกระบี่ เกิดขึ้นตามแนวชายฝั่งทะเลบริเวณหาดโคลนและที่ราบใกล้ปากแม่น้ำ บริเวณที่สำคัญ ได้แก่ บริเวณปากแม่น้ำกระบี่ ถ้ำลอด และเกาะห้อง พื้นที่ป่าชายเลนในท้องที่จังหวัดกระบี่ สำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2524 มีเนื้อที่ประมาณ 218,250 ไร่ ปัญหาที่สำคัญ คือพื้นที่ป่าชายเลนของจังหวัดกระบี่ ได้ถูกบุกรุกทำลายเมื่อปลูกสิ่งก่อสร้าง และมีบางส่วนถูกเปลี่ยนสภาพไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้ง

ปะการัง จังหวัดกระบี่มีแนวปะการังส่วนใหญ่กระจายอยู่ตามเกาะต่าง ๆ มีแนวปะการังเพียงส่วนน้อยที่ก่อตัวได้ตามชายฝั่งถึงแผ่นดินใหญ่ รวมพื้นที่ของปะการังจังหวัดประมาณ 13.53 ตารางกิโลเมตร แนวปะการังที่อยู่ตามเกาะต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ปานกลาง แนวปะการัง

ของจังหวัดกระบี่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตามีการใช้ประโยชน์จากแนวปะการังสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวทางทะเลในการดำน้ำแบบน้ำลึกและน้ำตื้น บริเวณที่ปะการังถูกทำลาย ได้แก่ บริเวณเกาะพีพีดอน และบริเวณหมู่เกาะพีพีมายังชายฝั่งกระบี่ สาเหตุเนื่องมาจากการทำการประมงที่ผิดวิธีโดยใช้เรืออวนรุน อวนลาก การระเบิดปลา การทิ้งสมอของเรือท่องเที่ยว การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลลงทะเล การลักลอบเก็บปะการังขาย

หญ้าทะเล แหล่งหญ้าทะเลบริเวณชายฝั่งทะเลจังหวัดกระบี่ อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่บริเวณบ้านท่าเลน บ้านเตาถ่าน บ้านเขาท่องใต้ บ้านหลุมถ่าน อ่าวนาง ของอำเภอเมืองกระบี่ และบริเวณเกาะจำ เกาะศรีบอยา เกาะแล้ง เกาะต่อ ของอำเภอเหนือคลอง พบได้ว่าจังหวัดกระบี่ มีสภาพพื้นที่ในท้องทะเลที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของหญ้าทะเลที่สำคัญมาก สำรวจพบชนิดพันธ์ของหญ้าทะเลมากที่สุดในประเทศไทย จำนวน 8 ชนิด ชนิดที่พบมากที่สุดคือ Halophila Ovalis ซึ่งเป็นแหล่งของหอยชักตีน หอยแครงและอาหารของพะยูนอีกด้วย สาเหตุของความเสื่อมโทรมของหญ้าทะเลได้แก่ การทำประมงในแหล่งหญ้าทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เครื่องมือ อวนรุน อวนลาก กิจกรรมที่ทำให้คุณภาพน้ำชายฝั่งเสื่อมโทรม ได้แก่ การพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมชายฝั่ง เช่น การทำเหมืองแร่ การถมทะเล การขุดลอกร่องน้ำ การทำนากุ้ง ส่งผลให้น้ำทะเลมีปริมาณตะกอนสูง มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของหญ้าทะเล

สัตว์ทะเลหายาก มีรายงานการพบโลมาและวาฬในบริเวณทะเลฝั่งอันดามัน ใกล้หมู่เกาะพีพี พะยูน (Dugong) พบบริเวณหมู่เกาะศรีบอยา เกาะจำ

ชายฝั่งและชายหาด

การกัดเซาะชายฝั่งทะเล บริเวณชายฝั่งที่มีปัญหาการกัดเซาะรุนแรง มี 4 บริเวณ คือ บ้านคลองทราย อยู่ตอนเหนือของจังหวัดกระบี่ บ้านคลองประสงค์ อยู่บริเวณทิศตะวันออกของปากคลองกระบี่ใหญ่ หรือฝั่งตรงข้ามเมืองกระบี่ บ้านแหลมงามอยู่บริเวณตอนใต้ของเมืองกระบี่ และสุสานหอยแหลมโพธิ์ ตำบลไสไทย อำเภอเมืองกระบี่ ซึ่งเป็นแหล่งธรณีวิทยาที่หายาก ประกอบด้วยซากดึกดำบรรพ์ของหอยขมน้ำจืด อายุประมาณ 40 - 50 ปี

ความหลากหลายทางชีวภาพ

จังหวัดกระบี่มีบริเวณพื้นที่ชุ่มปากแม่น้ำกระบี่ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) ของโลก ลำดับที่ 1,100 มีลำคลองหลายสายไหลลงสู่ทะเล ปกคลุมไปด้วยป่าชายเลน เนื้อที่ประมาณ 102.12 ตารางกิโลเมตร หาดเลนเนื้อที่ประมาณ 12 กิโลเมตร หาดเลนระหว่างปากแม่น้ำกระบี่กับคลองยวน มีขนาดประมาณ 5,812.5 ไร่ บริเวณป่าชายเลนในเขตพื้นที่ปากแม่น้ำกระบี่มีไม้ป่าโกงกางขึ้นอยู่ค่อนข้างหนา มีเนื้อที่เป็น 31% ของพื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมดในจังหวัด

กระบี่ หรือ 5% ของประเทศไทย บริเวณปากแม่น้ำกระบี่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์น้ำ พันธุ์ปลาพบอย่างน้อย 50 ชนิด เป็นปลาเศรษฐกิจ หาดเลนปากแม่น้ำกระบี่เป็นแหล่งนกอพยพที่สำคัญของประเทศไทย นกบางชนิดเป็นนกที่ใกล้จะสูญพันธ์ พบนกอพยพ 107 ชนิด นกชายเลน 139 ชนิด และนกประจำถิ่น 137 ชนิด บริเวณรอบเกาะศรีบอยา เป็นแหล่งอาศัยของพะยูน โลมา เต่าทะเล จำนวนชนิดพันธุ์หญ้าทะเล มีจำนวน 90% ของชนิดพันธุ์หญ้าทะเลที่พบในประเทศไทย

เกาะพีพี เป็นหมู่เกาะที่มีชื่อเสียงมากที่สุดอยู่ในท้องที่ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ อยู่ห่างจากชายฝั่งแม่น้ำกระบี่ 42 กิโลเมตร กลางทะเลอันดามันมีนักท่องเที่ยวไปชมมากที่สุด เป็นหมู่เกาะที่มีธรรมชาติที่สวยงามมาก ประกอบด้วยเกาะ 6 เกาะ คือ เกาะพีพีดอน เกาะพีพีเล เกาะบิด๊ะนอก เกาะบิด๊ะใน เกาะยูง และเกาะไผ่ เว้งอ่าวที่สำคัญได้แก่ อ่าวโล๊ะลาน่า อ่าวโล๊ะดาลัม อ่าวหยงกาเส็ม อ่าวต้นไทร อ่าวโล๊ะบาเกา อ่าวผักหนาม อ่าวรันตี อ่าวบิเล๊ะ อ่าวมาหยา และอ่าวโล๊ะซามะ ลักษณะเด่นของหมู่เกาะพีพี หมู่เกาะพีพีมีเนื้อที่รวมกันทั้งสิ้น11.2 ตร.กม. เฉพาะเกาะพีพีดอนซึ่งเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด มีเนื้อที่ประมาณ 9.408 ตร.กม. และมีประชาชนอาศัยอยู่ เป็นที่ตั้งของหมู่ที่ 7 - 8 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

สภาพโดยทั่วไปของเกาะพีพี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาโดยเฉพาะภูเขาหินปูนสูงชัน พื้นที่ราบและหาดทรายกระจายอยู่ทุกเกาะตลอดจนมีแนวปะการัง และสรรพชีวิตใต้ทะเลอุดมสมบูรณ์ หาดทรายขาวสะอาด ลออตา มีปลาทะเลชนิดต่าง ๆ หลากหลายสีสัน และจะมีแพลงตอนจำนวนมาก น้ำทะเลมีสีเขียวอมฟ้าใสงามดังมรกต เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกในความงดงามตามธรรมชาติจนได้รับการขนานนามว่าเป็น “มรกตแห่งอันดามันสวรรค์เกาะพีพี” เหมาะแก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปชมทัศนียภาพทางทะเลเป็นอย่างดี สำหรับความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวบนเกาะพีพี โดยเฉพาะบนเกาะพีพีดอนจะมีที่พัก ภัตตาคาร การติดต่อสื่อสารทางอินเตอร์เน็ต โทรทัศน์ คลินิก และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ครบถ้วนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวพักผ่อน ในหมู่เกาะพีพีบางส่วนจะเดินทางไปเที่ยวตามเกาะต่าง ๆ ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติใต้ทะเลที่สำคัญคือ แนวปะการัง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภาส สุดขาว (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะขาม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะขาม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะขาม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์

ปะการัง ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง กลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณเกาะขาม จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยอายุกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 21 - 30 ปี ในส่วนของระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี รวมทั้งมีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท โดยมีอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ทั้งนี้แหล่งที่ให้ข้อมูลเป็นแหล่งที่ใช้สื่อวิทยุในการให้ข้อมูล โดยรูปแบบการมาที่เกาะใช้รถจ้างเหมาในการเดินทางและมาท่องเที่ยวกับเพื่อนนักท่องเที่ยวมีความรู้ในการอนุรักษ์ปะการังส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง อยู่ในระดับดี จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ แตกต่างกัน จะมีความรู้ ในการอนุรักษ์ปะการัง ไม่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังไม่แตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า นักท่องเที่ยวที่เป็นข้าราชการมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการัง ดีกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรรม รัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการัง ดีกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่น ๆ ความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะขาม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เจษฎา สุทธิอุดม (2550, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการบริโภคการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีต่อการบริการตามกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิดส่วนประสมทางการตลาด 8Ps และ 3) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย คณะผู้วิจัยได้เก็บรวมรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบนเกาะช้างจำนวน 620 คน แยกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 400 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 220 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 21 - 30 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นเพศชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่อายุ 21 - 30 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า $2,750 ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะช้างเป็นครั้งแรก โดยเดินทางมากับเพื่อนหรือบุคลากรที่ทำงานเป็นกลุ่มประมาณ 30 คน มูลเหตุจูงใจมาจากความสมบูรณ์ของธรรมชาติบนเกาะช้าง โดยมีลักษณะการจัดการเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยตนเอง พาหนะที่ใช้ในการเดินทางเป็นรถเช่าเหมาคัน และรถยนต์ส่วนตัว สถานที่พักแรมเป็นโรงแรมหรือรีสอร์ท ราคาที่พักโดยเฉลี่ยประมาณคืนละ 2,000 บาท และมีระยะเวลาที่เดินทางท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยประมาณ 3 วัน การจองสถานที่พักแรมจองผ่านบริษัทตัวแทน แหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมการท่องเที่ยวคือเพื่อนหรือการบอกต่อ ซื้อกิจกรรมการท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการโดยตรง กิจกรรมการท่องเที่ยว ที่นิยม 3 อันดับแรกคือ ดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น เที่ยวน้ำตก และนั่งรถชมทัศนียภาพรอบเกาะ ปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบคือ เรื่องถนนและการคมนาคมบนเกาะช้าง เรื่องราคาสินค้าและบริการสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก โดยเดินทางมากับเพื่อนหรือครอบครัว/ ญาติ ประมาณกลุ่มละ 3 คน มูลเหตุจูงใจมาจากความสมบูรณ์ของธรรมชาติบนเกาะช้าง โดยมีลักษณะการจัดการเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยตนเอง พาหนะที่ใช้ในการเดินทางคือรถโดยสารประจำทาง และรถเช่าเหมาคัน สถานที่พักแรมเป็นโรงแรมหรือรีสอร์ทและบังกะโล ราคาที่พักโดยเฉลี่ยประมาณคืนละ 1,500 บาท และมีระยะเวลาที่เดินทางท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 9 วัน การจองสถานที่พักแรมเดินทางมาจองด้วยตนเอง แหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมการท่องเที่ยวคือเพื่อนหรือการบอกต่อ และอินเทอร์เน็ต ซื้อกิจกรรมการท่องเที่ยวจากตัวแทนนำเที่ยวท้องถิ่น กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นิยม 3 อันดับแรกคือ ดำน้ำชมปะการังน้ำตื้นนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน และนั่งรถชมทัศนียภาพรอบเกาะ ปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบคือ เรื่องมลพิษจากขยะและน้ำเสีย เรื่องถนนและการคมนาคมบนเกาะช้าง ความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดของกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นว่าพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์และการบริการสูงที่สุด รองลงไปคือด้านจิตวิทยาการบริการ และด้านประชาชนที่มีส่วนร่วม ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความคิดเห็นว่าพึงพอใจด้านประชาชนที่มีส่วนร่วมสูงที่สุด รองลงไปคือด้านจิตวิทยาการบริการ และด้านแพ็คเกจทัวร์ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศมีความคิดเห็นว่าควรมีการปรับปรุงส่วนประสมทางการตลาดในด้านอัตราหรือราคาค่าบริการ และด้านการส่งเสริมการตลาดมากที่สุดนักท่องเที่ยวเห็นว่าแนวทางในการส่งเสริม

และพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ควรมีการปรับปรุงเรื่องถนนและการคมนาคมบนเกาะช้าง การรักษาความสะอาดและการอนุรักษ์ธรรมชาติ การเพิ่มชายหาดสาธารณะให้มีจำนวนมากขึ้น

มลิดา สินค้า (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม” มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ที่มีระดับชั้นปี แผนกวิชา และอาชีพหลักของครอบครัวที่แตกต่างกัน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 307 คน โดยใช้สูตรคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยทราบขนาดจำนวนประชากร เก็บตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t - test, F - test

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1. นักศึกษาที่เรียนระดับชั้นปีต่างกัน มีความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน 2. นักศึกษาที่เรียนแผนกวิชาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรวมเป็นรายด้าน7 ด้านคือ ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ด้านการอนุรักษ์พลังงาน ด้านการป้องกันแก้ไขมลพิษทางเสียง และด้านการป้องกันแก้ไขมลพิษขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. นักศึกษาที่เรียนแผนกวิชาต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและพฤติกรรมการป้องกันแก้ไขมลพิษทางเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. นักศึกษาอาชีพหลักของครอบครัวต่างกัน มีความรู้ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยสรุป นักศึกษามีความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาที่มีระดับชั้นปี แผนกวิชา และอาชีพหลักของครอบครัวต่างกัน มีความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อสนเทศที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ เพื่อนำข้อมูลที่ศึกษาได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระดับความรู้และพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ซึ่งเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในเรื่อง การมุ่งเน้น เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศต่อไป

ธิดารัตน์ ธนานันท์ (2546, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชายฝั่งทะเลของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดตรัง" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานของนักเรียน 2) ความรู้ และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดตรัง โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง จำนวน 385 คน ซึ่งได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนพี่น้อง 3 - 4 คน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีอาชีพเกษตรกรรม จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รายได้รวมของครอบครัวโดยเฉลี่ย 12,198.83 บาท นักเรียนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 17.97 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลที่ถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 35.19 จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล พบว่า เพศ อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา รายได้รวมของครอบครัว การเปิดรับข่าวสารจากพ่อแม่/ ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ระดับการศึกษาของมารดา การเปิดรับข่าวสารจากครู/ อาจารย์ หนังสือเรียน วารสาร และการเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ของหน่วยงานต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำนวนพี่น้อง มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเปิดรับข่าวสารจากพ่อแม่/ ผู้ปกครอง วิทยุ และการเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

สรัญยศ บุญไข่ (2545, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้าง จังหวัดตราด" การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้าง 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้าง ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล คือผู้ประกอบการที่ดำเนินการอยู่บนเกาะช้าง จำนวน 130 สถานประกอบการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้น และใช้สถิติ t - test และ F - test

ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 32 ปี การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รายได้จากการดำเนินงานต่อกว่า 15,000 บาทต่อเดือน สถานประกอบการส่วนใหญ่ มีบุคลากรในการดำเนินงานต่ำกว่า 3 คน มีระยะเวลาดำเนินการต่ำกว่า 3 ปี 2. พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้าง พบว่ามีพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการได้แก่ การศึกษา ลักษณะธุรกิจดำเนินการ รายได้จากการดำเนินงาน บุคลากรในการดำเนินงาน และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ ได้แก่ระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการและการรับรู้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล 4. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไปควรศึกษารวบรวมข้อมูลในช่วง High Season คือช่วงเดือน มกราคม - พฤษภาคม เพราะเป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะช้างเป็นจำนวนมาก อันจะทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวที่ครอบคลุมและทั่วถึง

วราภรณ์ ผิวหุม (2549,บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: การศึกษาความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น" การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรอบรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เกี่ยวกับ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 2) เปรียบเทียบความรอบรู้ของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 3) เปรียบเทียบความรอบรู้ของนักศึกษาในแต่ละคณะวิชาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 359 คน ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบทดสอบวัดความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัย และประเภทเลือกตอบ (Multiple Choice) มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยใช้การกำหนดเกณฑ์ระดับความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็น 5 ระดับ แบบทดสอบวัดความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นผ่านการหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบโดยหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 0.61 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และได้รับแบบทดสอบที่สมบูรณ์กลับมาจำนวน 359 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบทดสอบความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นทั้งหมด จากนั้นนำข้อมูลมาจัดกระทำ แล้ววิเคราะห์ด้วยสถิติในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.5 หาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) พิสัย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D*) และทดสอบโดยใช้ t - test และ ANOVA

ผลการศึกษาความรอบรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นมีดังนี้ 1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพศชาย และเพศหญิง มีความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครในคณะวิชาต่างกัน มีความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นนักศึกษาใน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ ที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐพล ลือสิงหนาท (2549, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล" การศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทาง

ธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล และศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในเรื่องของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง จากการศึกษาพบว่าในการศึกษาจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลในประเทศไทย ยังประสบปัญหาในการบริหารจัดการทั้งในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองดูแลอุทยานแห่งชาติทางทะเล ในส่วนที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและไม่มีมาตรการในการจัดการดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลอย่างเป็นระบบ และปัญหาในด้านการบริหารจัดการ ในส่วนที่ไม่มีการกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการควบคุมเพื่อรองรับกับจำนวนปริมาณนักท่องเที่ยวและการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ปัญหาในเรื่องของการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ก็ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอน ซึ่งจากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทต่าง ๆ ภายในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาคือควรจะมีการกำหนดแนวทางหรือหามาตรการในการจัดการดูแลอุทยานแห่งชาติทางทะเลอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในเรื่องของการควบคุมจำนวนปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้าไปท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล จะต้องไม่ให้มีปริมาณนักท่องเที่ยวมากเกินไปกว่าที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลนั้นจะรองรับได้ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนและการนำไปใช้ได้ในทางปฏิบัติควรจะมีการกำหนดมาตรการดังกล่าวนี้ออกมาในรูปแบบของกฎหมาย และมีบทกำหนดโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืน นอกจากนี้ในเรื่องของการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้น ควรจะมีการคำนึงถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ว่ามีความต้องการมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้อาจศึกษาได้จากแผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติ อย่างไรก็ดี ปัญหาทั้งหลายดังกล่าวนี้หากได้รับการแก้ไขโดยเร็วก็จะทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลไม่ต้องพบกับความเสื่อมโทรม และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

กวี ประสมพล (2548, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย” มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาที่มีผลต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่จำนวน

130 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test และ F - test (One - way ANOVA)

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุ 36 - 50 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่ มีสถานภาพ สมรสอยู่ด้วยกัน มีการศึกษาในระดับไม่เกินประถมศึกษา มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีรายได้ 2,001 - 3,000 บาท และครั้งหนึ่ง เป็นกรรมการหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 20 ปี และเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์และวิทยุ มากที่สุด การได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชนในภาพรวม และในทุกข้ออยู่ในระดับสูง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับสูง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม และทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่มีบทบาทด้านการวางแผนจัดการอนุรักษ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่บทบาทด้านการดำเนินการอนุรักษ์ และบทบาทด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทผู้นำท้องถิ่นใน การอนุรักษ์ ฯ ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฯ และการได้รับการยอมรับจากประชาชนในท้องถิ่น ข้อเสนอแนะ ควรสนับสนุนบทบาทของผู้นำท้องถิ่นให้มีมากขึ้นในทุกด้าน ทั้งในด้านการวางแผน การจัดการอนุรักษ์ การดำเนินการอนุรักษ์และติดตามประเมินผลอนุรักษ์ เพื่อให้ผู้นำเป็นผู้ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชน เป็นผู้กระตุ้น ชักชวนประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฯ และเป็นผู้นำกิจกรรมการอนุรักษ์ด้านต่าง ๆ ของชุมชน โดยความมุ่งเน้นพัฒนาภาวะผู้นำของผู้นำท้องถิ่นให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ที่เสียสละ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เพื่อที่จะได้เป็นตัวแทนของประชาชน เป็นผู้นำการพัฒนาและสามารถนำพาความเจริญมาสู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

มยุรี ศรีอุดร (2547, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ตามปัจจัยส่วนบุคคลและความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจประกอบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ประกอบการค้า จำนวน 135 ราย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสถิติอนุมานโดย t - test, F - test และ Scheffe' สำหรับวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) เก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงพรรณนา (Descriptive Approach Analysis) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้ประกอบการค้าของตลาดน้ำวัดลำพญา จำนวน 135 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 87 คน เพศชาย 48 คน ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญาแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญาไม่แตกต่างกัน สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้ประกอบการค้าส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติกิจกรรมโดยร่วมกันในการจัดสภาพแวดล้อมชุมชนให้งดงาม สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และมักเป็นฝ่ายปฏิบัติตามนโยบายมากกว่าที่จะมีส่วนร่วมในการวางแผน หรือการติดตามและประเมินผล เนื่องจากผู้ประกอบการค้ามีภารกิจในด้านการค้าขาย จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วม

สุกัญญา ผ่องอำไพ (2545, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาป่าพรุโต๊ะแดง อำเภอสุไหงโก - ลก จังหวัดนราธิวาส" การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าพรุโต๊ะแดงและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ป่าพรุโต๊ะแดง อำเภอสุไหงโก - ลก จังหวัดนราธิวาส กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชมบริเวณรอบพรุโต๊ะแดง จำนวน 166 ครัวเรือน ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t - test และ F - test ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย

ร้อยละ 66.30 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี ร้อยละ 41.00 ครึ่งหนึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 54.81 ใน 3 อาศัยอยู่ในชุมชน 31 - 40 ปี ร้อยละ 33.70

ผลการศึกษาปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าพรุโต๊ะแดงอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การใช้ประโยชน์จากป่าพรุ การดำเนินกิจกรรมในป่าพรุ การประเมินและติดตามงานพัฒนาป่าพรุโต๊ะแดง และการบริหารและจัดการป่าพรุ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าพรุได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนระดับการศึกษา ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน รายได้ ระยะทางในการเดินทาง และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับน้อย ภาครัฐควรเข้ามากระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนได้เข้ามาเป็นสมาชิกทางสังคม เพื่อการทำงานเป็นกลุ่มจะได้ดีและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนยังมีน้อย การรับรู้ส่วนใหญ่ได้จากผู้นำหมู่บ้าน หากทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องการมีกิจกรรม ควรผ่านผู้นำหมู่บ้าน จะประสบความสำเร็จมากกว่าแหล่งข่าวอื่น ๆ

สุเมธ อินทร์พรหม (2550, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อยู่ในเทศบาลตำบลเกาะสมุย ภูมิลำเนาเดิม การรับรู้ข่าวสาร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน t - test และ One - way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะสมุย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านการร่วมดำเนินการ รองลงมาด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล โดยในด้านการร่วมดำเนินการ ประชาชนสอนลูกหลานให้รู้ถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ในด้านการรับผลประโยชน์ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาด และความปลอดภัยจากมลพิษต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ถนนสะอาดไม่มีฝุ่นละอองและในด้านการติดตามและประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมกับเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นจากการได้รับสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุ โทรทัศน์ วารสารต่าง ๆ หอกระจายข่าว หรือการประชุม/ อบรม ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า อาชีพ ภูมิลำเนา และการได้รับข่าวสารต่างกัน การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชนชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

วิชิต เรืองแป้น (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี” การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปัตตานีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) เพื่อศึกษารูปแบบการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปัตตานี 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำปัตตานี 4) เพื่อศึกษาผลกระทบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานีจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยแบบสอบถาม จำนวน 2,000 คน โดยใช้ สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความถดถอย พหุคูณ และการศึกษาเชิงคุณภาพประกอบ

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี สรุปได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานีในด้านคุณสมบัติของผู้นำในหมู่บ้าน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง 2) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์น้ำ อยู่ในระดับปานกลาง 3) การอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 4) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 5) การมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรณี และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 6) ผลการศึกษาความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้านการอนุรักษ์น้ำ ป่าไม้และสัตว์ป่า ศิลปวัฒนธรรม และการจัดการขยะ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรณี และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพในทางบวกทุกกลุ่ม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทั้งนี้ จากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ดังนี้

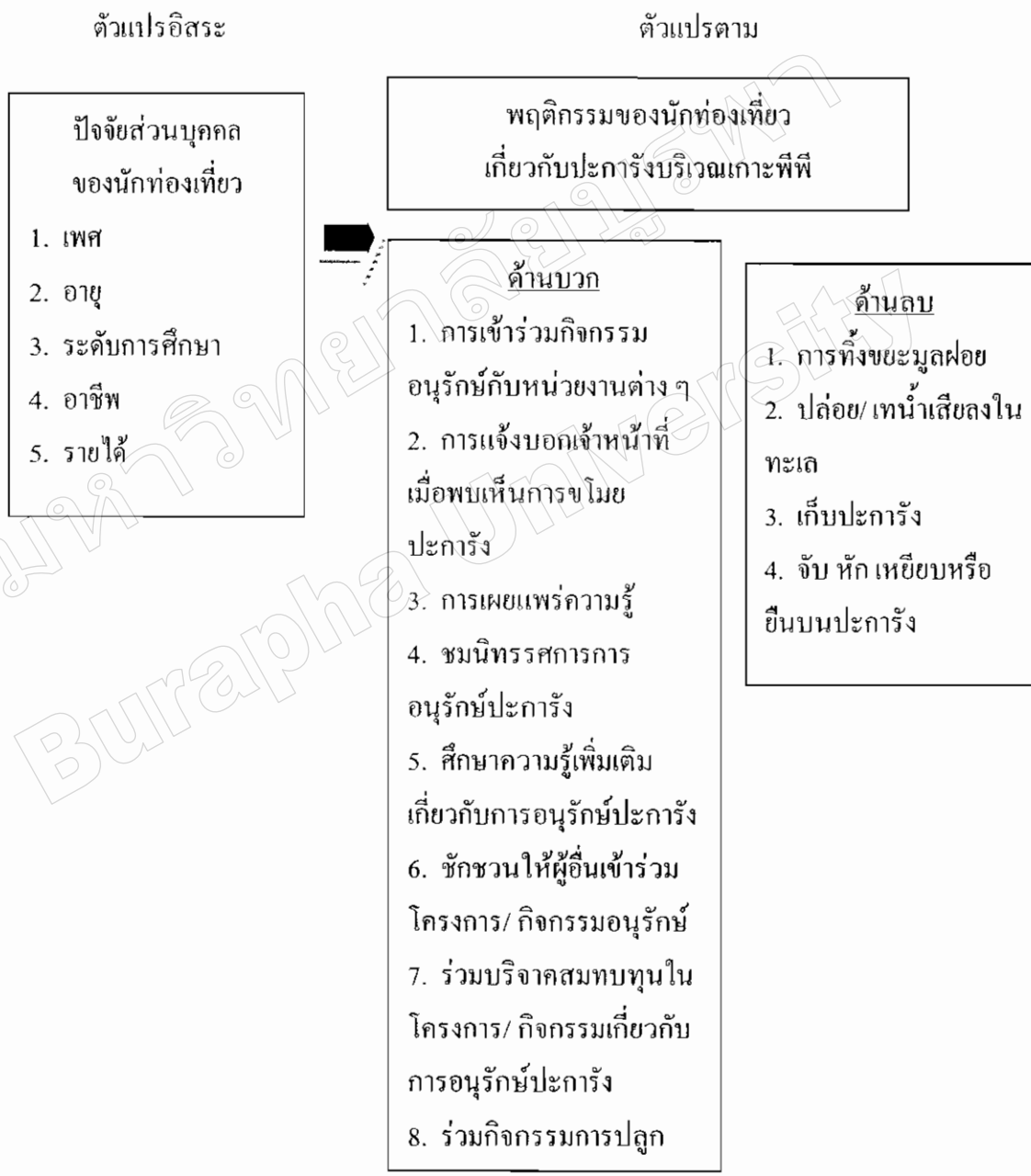

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่" ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการังบริเวณ เกาะพีพี อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการังจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมปะการังบริเวณเกาะพีพี จำนวน 385 คน

ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการใช้สูตรของคอแครน (Cochran, 1977 อ้างถึงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) เนื่องจากไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน และไม่ทราบค่าสัดส่วนของประชากร

สูตรคอแครน (Cochran) คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

z = ค่า z ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % หรือระดับนัยสำคัญ .05 มีค่า z =1.96

วิธีการคำนวณจากสูตร คอแครน (Cochran) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5 % และสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ซึ่งสามารถแสดงวิธีคำนวณได้ ดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

$$n = \frac{1.96^2}{4\,(0.05)^2}$$

n = 384.16

= 385 หน่วย

กลุ่มตัวอย่าง = 385 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionaire) เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะกะรังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3)ระดับการศึกษา 4) อาชีพ 5) รายได้ 4 คะแนน)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง เป็นแบบมาตรประมาณค่า จำนวน 12 ข้อ กำตอบมี 4 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ โดยมีพฤติกรรมทางบวกและพฤติกรรมทางลบ

โดยมีหลักเกณฑ์การกำหนดน้ำหนักการให้คะแนน เพื่อทราบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะกะรังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ดังนี้

กำหนดพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็น 2 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมเชิงบวก หมายถึง พฤติกรรมในทางที่ถูกต้อง ในการที่จะประพฤติปฏิบัติตนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ความเสียหายน้อยที่สุด และใช้ได้นานที่สุด ได้แก่ข้อ 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11 และ 12

2. พฤติกรรมเชิงลบ พฤติกรรมในทางที่ไม่ถูกไม่ต้อง ในการที่จะประพฤติปฏิบัติตนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง ทำให้ไม่เกิดการอนุรักษ์ และไม่เกิดประโยชน์สูงสุด ความเสียหายน้อยที่สุดและใช้ได้นานที่สุดได้แก่ข้อ 1, 2, 5 และ 7 โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ พฤติกรรมเชิงบวก ให้คะแนน เท่ากับ 4

พฤติกรรมเชิงลบ ให้คะแนน เท่ากับ 1

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ปฏิบัติบ่อยครั้ง	พฤติกรรมเชิงบวก	ให้คะแนน เท่ากับ 3
	พฤติกรรมเชิงลบ	ให้คะแนน เท่ากับ 2
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	พฤติกรรมเชิงบวก	ให้คะแนน เท่ากับ 2
	พฤติกรรมเชิงลบ	ให้คะแนน เท่ากับ 3
ไม่เคยปฏิบัติ	พฤติกรรมเชิงบวก	ให้คะแนน เท่ากับ 1
	พฤติกรรมเชิงลบ	ให้คะแนน เท่ากับ 4

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่อง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์ จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และให้คำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

1) พันตำรวจตรีประการณ์ ภู่เกตุ

2) อาจารย์ ดร.ปิยะ นาควัชระ

3) อาจารย์ปัทมา จรูญโรจน์ ณ อยุธยา

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามแนะนำของผู้เชี่ยวชาญต่อไป

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ กับนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะลันตา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม แบบ Cronbach' Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .730 ซึ่งมากกว่า 0.7 จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ส่งแบบสอบถามถึงนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยตรง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามจำนวน 385 ชุด ไปทำการสำรวจข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบมีจำนวนน้อยกว่า 385 ชุด ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency)

2. การวิเคราะห์พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้านเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล กับ ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ด้วยสถิติ t - test สำหรับตัวแปรต้นที่มี 2 กลุ่ม ที่มีระดับการวัดแบบกลุ่ม (Nominal Scale) คือ เพศ กับตัวแปรตามที่มีระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) คือ พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ .05

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) สำหรับตัวแปรต้นที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป โดยมีระดับการวัดแบบกลุ่ม (Nominal Scale) คือ อาชีพ ส่วนระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal Scale) คือ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ กับตัวแปรตามที่มีระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) คือ พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ .05

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

3.3 กรณีผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post Hoc Comparisons) ด้วยวิธี LSD เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์ในการแปลค่าเฉลี่ยที่มีระดับพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 4 ช่วง โดยการหาค่าความกว้างของอันตรภาคชั้นแบบอิงเกณฑ์ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538) ดังนี้

$$\text{ช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{4 - 1}{4}$$

$$= 0.75$$

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.26 - 4.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังอยู่ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.25 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.50 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังอยู่ในระดับไม่ดี

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังอยู่ในระดับไม่ดีมาก

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่" มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ จำนวน 385 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามในการอนุรักษ์ปะการัง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย เพื่อประมวลผลข้อมูล สำหรับสถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) ในการวิเคราะห์พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน (C.V) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้านเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล กับตัวแปรตาม คือพฤติกรรมในการอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ด้านสถิติ t - test สำหรับตัวแปรต้นที่มี 2 กลุ่ม ที่มีระดับการวัดแบบกลุ่ม (Nominal Scale) คือ เพศ กับตัวแปรตามที่มีระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) คือ พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ .05 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) สำหรับตัวแปรต้นที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป โดยมีระดับการวัดแบบกลุ่ม (Nominal Scale) คือ อาชีพ ส่วนระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal Scale) คือ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ กับตัวแปรตามที่มีระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) คือ พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ .05 และกรณีผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะทำการ

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post Hoc Comparisons) ด้วยวิธี LSD เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	204	53.00
หญิง	181	47.00
รวม	385	100.00
อายุ		
21 - 30 ปี	101	26.20
31 - 40 ปี	145	37.70
41 - 50 ปี	89	23.10
51 - 60 ปี	42	10.90
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	8	2.10
รวม	385	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	108	28.10
มัธยมศึกษาหรือ	73	19.00
เทียบเท่า	148	38.40
ปริญญาตรี	56	14.50
สูงกว่าปริญญาตรี		
รวม	385	100.00

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกรรม	88	22.90
ข้าราชการ	79	20.50
รัฐวิสาหกิจ	66	17.10
ธุรกิจส่วนตัว	93	24.20
นักเรียน/นักศึกษา	41	10.60
อื่น ๆ ระบุ	18	4.70
รวม	385	100.00
รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	99	25.70
10,000 - 15,000 บาท	97	25.20
15,001 - 20,000 บาท	100	26.00
มากกว่า 20,000 บาท	89	23.10
รวม	385	100.00

จากตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53 รองลงมาคือเพศหญิง ร้อยละ 47.00, มีอายุ 31 - 40 ปีมากที่สุด ร้อยละ 37.70 รองลงมาคืออายุ 21 - 30 ปี ร้อยละ 26.20, อายุ 41 - 50 ปี ร้อยละ 23.10, อายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 10.90 และอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.10 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 38.40 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 28.10, ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 19.00 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 14.50 ตามลำดับ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด ร้อยละ 24.20 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 22.90, อาชีพรับราชการ ร้อยละ 20.50, อาชีพรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 17.10, นักเรียน/ นักศึกษา ร้อยละ 10.60 และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 4.70 ตามลำดับ มีรายได้แต่ 15,000 - 20,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 26.00 รองลงมาคือรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 25.70, รายได้ตั้งแต่ 10,000 - 15,000 บาท ร้อยละ 25.20 และรายได้มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 23.10ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามในการอนุรักษ์ปะการัง

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				$\overline{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ				
1. ทิ้งขยะมูลฝอยบริเวณชายหาด/ทะเล		1 (0.3)	41 (10.6)	343 (89.1)	3.89	.31	ดีมาก	1
2. ปล่อย/เทน้ำเสียลงในทะเล			54 (14.0)	331 (86.0)	3.87	.33	ดีมาก	2
3. เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ปะการังกับหน่วยงานต่าง ๆ	65 (16.9)	156 (40.5)	164 (42.6)		2.74	73	ดี	10
4. หากท่านพบเห็นการขโมยปะการังท่านจะแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที	70 (18.2)	154 (40.0)	150 (39.0)	11 (2.9)	2.71	.78	ดี	11
5. เก็บปะการังขึ้นมาขายหรือเป็นที่ระลึก			106 (27.5)	279 (72.5)	3.72	.45	ดีมาก	4
6. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปะการังให้ผู้อื่นทราบ	85 (22.1)	163 (42.3)			2.83	.80	ดี	9
7. จับ หัก เหยียบหรือยืนบนปะการังขณะดำน้ำ			93 (24.2)	292 (75.8)	3.76	.43	ดีมาก	3
8. เข้าชมนิทรรศการเกี่ยวกับอนุรักษ์ปะการัง	91 (23.6)	222 (57.7)	72 (18.7)		3.04	.65	ดี	5
9. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้ในการอนุรักษ์ปะการัง	85 (22.1)	192 (49.9)	108 (28.1)		2.93	.70	ดี	8
10. ชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง	101 (26.2)	173 (44.9)	111 (28.8)		2.98	.74	ดี	7
11. ร่วมบริจาคสมทบทุนให้กับโครงการต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ปะการัง	48 (12.5)	136 (35.3)	201 (52.2)		2.59	.70	ดี	12
12. เข้าร่วมกิจกรรมในการปลูกปะการัง	99 (25.7)	186 (48.3)	100 (26.0)		3.00	.72	ดี	6
รวมผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามในการอนุรักษ์ปะการัง					3.18	.38	ดี	

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

จากตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ พบว่าอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 3.18)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับดังนี้ ทิ้งขยะมูลฝอยบริเวณชายหาด/ ทะเล รองลงมาคือ ปล่อย/ เทน้ำเสียลงในทะเล, จับ หัก เหยียบหรือยืนบนปะการังขณะดำน้ำและเก็บปะการังขึ้นมาขายหรือเป็นที่ระลึก พบว่าระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับดี จำนวน 8 ข้อ โดยเรียงลำดับดังนี้ เข้าชมนิทรรศการเกี่ยวกับอนุรักษ์ปะการัง รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมในการปลูกปะการัง, ชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง, ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้ในการอนุรักษ์ปะการัง, เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปะการังให้ผู้อื่นทราบ, เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ปะการังกับหน่วยงานต่าง ๆ, หากท่านพบเห็นการขโมยปะการังท่านจะแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที และ ร่วมบริจาคสมทบทุนให้กับโครงการต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ปะการัง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐาน ด้านเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้น คือปัจจัยส่วนบุคคลกับตัวแปรตามคือพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t - test สำหรับตัวแปรต้นที่มี 2 กลุ่ม ที่มีระดับการวัดแบบกลุ่มคือเพศ กับตัวแปรตามที่มีระดับการวัดแบบช่วงคือพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) สำหรับตัวแปรต้นที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป โดยมีระดับการวัดแบบกลุ่ม (Nominal Scale) คือ อาชีพ ส่วนระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal Scale) คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ กับตัวแปรตามที่มีระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) คือ พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post Hoc Comparisons) ด้วยวิธี LSD เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน กรณีผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกันจะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\overline{X}$	*S.D.*	*t*	*Sig.*
ชาย	204	3.10	.34	-4.35	.02*
หญิง	181	3.25	.41		

*$p < .05$

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการังกับเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน จะมีพฤติกรรมต่อการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามอายุ

อายุ	$\overline{X}$	*S.D.*
21 - 30 ปี	3.24	0.32
31 - 40 ปี	3.17	0.44
41 - 50 ปี	3.14	0.38
51 - 60 ปี	3.11	0.35
มากกว่า 60 ปี	3.48	0.39

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากที่สุด เท่ากับ 3.48 (*S.D.* เท่ากับ 0.39) รองลงมาได้แก่ อายุ 21 - 30 ปี, อายุ 31 - 40 ปี, อายุ 41 - 50 ปี และอายุ 51 - 60 ปี ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	*df*	*SS*	*MS*	*F*	*Sig.*
ระหว่างกลุ่ม	4	1.45	.36	2.50	.04*
ภายในกลุ่ม	380	55.13	.15		
รวม	384	56.58			

*$p < .05$

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังกับอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

อายุ	$\overline{X}$	21 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 - 60 ปี	มากกว่า 60 ปีขึ้นไป
		3.24	3.17	3.14	3.11	3.48
21 - 30 ปี	3.24		.07	.10	.13	-.24
31 - 40 ปี	3.17			.03	.06	-.31*
41 - 50 ปี	3.14				.04	-.34*
51 - 60 ปี	3.11					-.37*
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	3.48					

*$p < .05$

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธี LSD พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31 - 40 ปี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31 - 40 ปี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป

นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 51 - 60 ปี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 51 - 60 ปี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\overline{X}$	*S.D.*
ประถมศึกษา	2.98	0.32
มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า	3.40	0.27
ปริญญาตรี	3.15	0.35
สูงกว่าปริญญาตรี	3.37	0.48

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากที่สุดเท่ากับ 3.40 (*S.D.* เท่ากับ 0.27) รองลงมาได้แก่ระดับสูงกว่าปริญญาตรี, ระดับปริญญาตรี และระดับประถมศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	*df*	*SS*	*MS*	*F*	*Sig.*
ระหว่างกลุ่ม	3	9.89	3.30	26.90	.00*
ภายในกลุ่ม	381	46.69	.12		
รวม	384	56.58			

*$p < .05$

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังกับระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกันมี

พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ต่อได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\overline{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		2.98	3.40	3.15	3.37
ประถมศึกษา	2.98		-.42*	-.17*	-.39*
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	3.40			.25*	.03
ปริญญาตรี	3.15				-.21*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.37				

*$p < .05$

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธี LSD พบว่านักท่องเที่ยวระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า, ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยพบว่านักท่องเที่ยวระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า, ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยพบกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สมมติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\overline{X}$	*S.D.*
เกษตรกรรม	2.93	0.25
ข้าราชการ	3.35	0.41
รัฐวิสาหกิจ	3.16	0.21
ธุรกิจส่วนตัว	3.23	0.41
นักเรียน/ นักศึกษา	3.36	0.35
อื่น ๆ	3.11	0.57

จากตารางที่ 10 พบว่านักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากที่สุด เท่ากับ 3.36 (*S.D.* เท่ากับ 0.35) รองลงมาได้แก่ข้าราชการ, ธุรกิจส่วนตัว, รัฐวิสาหกิจ, เกษตรกรรม และอาชีพอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	*df*	*SS*	*MS*	*F*	*Sig.*
ระหว่างกลุ่ม	5	9.50	1.90	15.30	.00*
ภายในกลุ่ม	379	47.08	.12		
รวม	384	56.58			

*$p < .05$

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังกับอาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ต่อได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\overline{X}$	เกษตรกรรม	ข้าราชการ	รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว	นักเรียน/นักศึกษา	อื่น ๆ (โปรดระบุ)
		2.93	3.35	3.16	3.23	3.36	3.11
เกษตรกรรม	2.93		- 42*	-.23*	-.30*	-.43**	-.18*
ข้าราชการ	3.35			.19*	.12*	-.01	.24*
รัฐวิสาหกิจ	3.16				-.07	-.21*	.45
ธุรกิจส่วนตัว	3.23					-.13*	.12
นักเรียน/ นักศึกษา	3.36						.25*
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	3.11						

*$p < .05$

จากตารางที่ 12 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธี LSD พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ, รัฐวิสาหกิจ, ธุรกิจส่วนตัว, นักเรียน/ นักศึกษา และอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ, รัฐวิสาหกิจ, ธุรกิจส่วนตัว, นักเรียน/ นักศึกษา และอาชีพอื่น ๆ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจ, ธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจ, ธุรกิจส่วนตัว

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจ มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างนักเรียน/ นักศึกษา โดยพบกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจ มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/ นักศึกษา

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักเรียน/ นักศึกษา โดยพบกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักเรียน/ นักศึกษา

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวอาชีพอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สมมติฐานที่ 5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามรายได้

รายได้	$\overline{X}$	*S.D.*
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.17	0.31
10,000 - 15,000 บาท	3.23	0.38
15,001 - 20,000 บาท	3.08	0.37
มากกว่า 20,000 บาท	3.25	0.46

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากที่สุดเท่ากับ 3.25 (*S.D.* เท่ากับ 0.46) รองลงมาได้แก่รายได้ 10,000 - 15,000 บาท, ต่ำกว่า 10,000 บาท และ 15,001 - 20,000 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	*df*	*SS*	*MS*	*F*	*Sig.*
ระหว่างกลุ่ม	3	1.58	.53	3.64	.00*
ภายในกลุ่ม	381	55.00	.14		
รวม	384	56.58			

*$p < .05$

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังกับรายได้ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกันมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 15

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้

รายได้	$\overline{X}$	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000 - 15,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท
		3.17	3 23	3.09	3.25
ต่ำกว่า 10,000	3 17		-.06	.09	-.07
10,000 - 15,000 บาท	3 23			.15*	-.01
15,001 - 20,000 บาท	3 09				-.16*
มากกว่า 20,000 บาท	3.25				

*$p < .05$

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธี LSD พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,000 - 15,000 บาท มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,000 - 15,000 บาท มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 15,001 - 20,000 บาท มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท

ตารางที่ 16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
3. นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
5. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ จำนวน 385 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Ono - way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post Hoc Comparisons) ด้วยวิธี LSD ซึ่งผลการวิจัยจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53 รองลงมาคือเพศหญิง ร้อยละ 47.00, มีอายุ 31 - 40 ปีมากที่สุด ร้อยละ 37.70 รองลงมาคืออายุ 21 - 30 ปี ร้อยละ 26.20, อายุ 41 - 50 ปี ร้อยละ 23.10, อายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 10.90 และอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.10 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 38.40 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 28.10, ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 19.00 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 14.50 ตามลำดับ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด ร้อยละ 24.20 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 22.90, อาชีพรับราชการ ร้อยละ 20.50, อาชีพรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 17.10, นักเรียน/ นักศึกษา ร้อยละ 10.60 และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 4.70 ตามลำดับ มีรายได้แต่ 15,000 - 20,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 26.00 รองลงมาคือรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 25.70, รายได้ตั้งแต่ 10,000 - 15,000 บาท ร้อยละ 25.20 และรายได้มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 23.10 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับดังนี้โดยเรียงลำดับดังนี้ การทิ้งขยะมูลฝอยบริเวณชายหาด/ ทะเล รองลงมาคือ การปล่อย/ เทน้ำเสียลงในทะเล, จับ หัก เหยียบหรือยืนบนปะการังขณะดำน้ำและเก็บปะการังขึ้นมาขายหรือเป็นที่ระลึก พบว่าระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับดี จำนวน 8 ข้อ โดยเรียงลำดับดังนี้ การเข้าชมนิทรรศการเกี่ยวกับอนุรักษ์ปะการัง รองลงมาคือ การเข้าร่วมกิจกรรมในการปลูกปะการัง, ชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง, ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้ในการอนุรักษ์ปะการัง, เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปะการังให้ผู้อื่นทราบ, เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ปะการังกับหน่วยงานต่าง ๆ, หากพบเห็นการขโมยปะการังจะแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที และร่วมบริจาคสมทบทุนให้กับโครงการต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ปะการัง ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากที่สุดเท่ากับ 3.48 (*S.D.* เท่ากับ 0.39) รองลงมาได้แก่ อายุ 21 - 30 ปี, อายุ 31 - 40 ปี, อายุ 41 - 50 ปี และอายุ 51 - 60 ปี ตามลำดับ ผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากที่สุดเท่ากับ 3.40 (*S.D.* เท่ากับ 0.27) รองลงมาได้แก่ระดับสูงกว่าปริญญาตรี, ระดับปริญญาตรี และระดับประถมศึกษา ตามลำดับ นักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากที่สุดเท่ากับ 3.36 (*S.D.* เท่ากับ 0.35) รองลงมาได้แก่ข้าราชการ,ธุรกิจส่วนตัว, รัฐวิสาหกิจ, เกษตรกรรม และอาชีพอื่น ๆ ตามลำดับ ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังมากที่สุดเท่ากับ 3.25 (*S.D.* เท่ากับ 0.46) รองลงมาได้แก่รายได้ 10,000 - 15,000 บาท, ต่ำกว่า 10,000 บาท และ 15,001 - 20,000 บาท ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ปะการังสูงกว่าเพศชาย ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูและการปลูกฝังจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ประภาส สุดขาว (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความรู้และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะขาม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังไม่แตกต่างกัน

2. พฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ที่มีอายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส สุดขาว (2551, บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังแตกต่างกัน

3. การอภิปรายเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ปะการังของนักท่องเที่ยว บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ปะการังอยู่ในระดับดี ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ จึงได้จัดให้มีการอบรมเผยแพร่ความรู้ในการอนุรักษ์ปะการังแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส สุดขาว (2551, บทคัดย่อ)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดนโยบายในการฟื้นฟูระบบนิเวศน์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในพื้นที่ ควรกำหนดมาตรการรองรับเพื่อให้นโยบายบรรลุผลเป็นรูปธรรม ในการเฝ้าระวัง เพื่อป้องกันการลักลอบเก็บปะการัง หรือการทำลายปะการังทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. ควรจัดให้มีโครงสร้างคณะกรรมการในระดับท้องถิ่นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ ร่วมแก้ไขปัญหาในระดับชุมชน การสร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังทางทะเล อาสาสมัครมัคคุเทศก์ อาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ฯ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในการอนุรักษ์ปะการังแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไปรวมถึงให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวก่อนลงชมปะการัง

2. ปลูกจิตสำนึกและสร้างแรงจูงใจ ในการหวงแหนและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล โดยเฉพาะปะการัง แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงขอความร่วมมือในการชี้เบาะแส หรือแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เมื่อพบเป็นลักลอบเก็บหรือทำลายปะการังของนักท่องเที่ยว

3. จัดทำคู่มือแนะนำจุดดำน้ำ สิ่งมีชีวิตเด่นที่พบในแต่ละบริเวณ และแนวทางการปฏิบัติตัวสำหรับการดำน้ำในบริเวณต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ศึกษาอัตราการรอดของกิ่งปะการังที่แตกหัก บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

2. ศึกษาพื้นที่แหล่งพ่อแม่พันธุ์และรูปแบบการกระจายตัวของปะการังในบริเวณต่าง ๆ ของฝั่งทะเลอันดามัน

3. ศึกษาแนวทางสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการดูแลรักษาปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

4. ทำการวิจัยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการังบริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ละเอียดและครอบคลุมยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

บรรณานุกรม

กรมป่าไม้. (2530). *การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.* (ออนไลน์). เข้าถึงจาก : http://www.forest.go.th/forestry_law/forestfarm31/farm/web/index.php.

กวี ประสมพล. (2548). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นในจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย.* ภาคนิพนธ์พัฒนาสังคมมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กองทัพเรือภาคที่ 1. (2551). *ความรู้เรื่องปะการัง บริเวณเกาะขาม.* ชลบุรี: กองทัพเรือ.

กาญจนา แก้วเทพ. (2542). *การสื่อสารเพื่อชุมชน: แนวคิดเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา มณีแสง. (2550). *โครงการการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยกรณีศึกษา 7 จังหวัด ภาคตะวันออก.* ชลบุรี: สำนักงานวิจัยและมาตรฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.

เกษม จันทร์แก้ว. (2543). *สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีและชีวิต.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เกษม จันทร์แก้ว และประพันธ์ โกยสมบูรณ์. (2525). *หลักการและสิ่งแวดล้อมศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา สาขาสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิราวรรณ ฉายสุวรรณ. (2542). การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อการใช้เครื่องประดับอัญมณีไทย. *จุลสารการท่องเที่ยว. 19* (3), หน้า 28.

เจษฎา สุทธิอุดม. (2550). *พฤติกรรมการบริโภคการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

เฉลิมพล ตันสกุล. (2543). *พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณัฐพล ลือสิงหนาท. (2549). *การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ดารณี พานทอง, พาลุสุข และสุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ. (2545). *ทฤษฎีการจูงใจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธิดารัตน์ ธนานันท์. (2546). *ความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชายฝั่งทะเลของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดตรัง*. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

นวลอนงค์ บุญจรูญศิลป์. (2548). *พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นไทยและการพัฒนาโปรแกรมการป้องกัน*. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*. *35*(1). หน้า 30 - 42.

นันทพร บุตรบำรุง และคณะ. (2544). *พฤติกรรมเสี่ยงต่ออันตรายจากสารเคมีของพนักงานโรงงานผลิตสี*. ชลบุรี: ภาควิชาสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิวัติ เรืองพานิช. (2539). การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม. ใน *การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. (2542). *การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี.บี.บุ๊คเซ็นเตอร์.

ปรมะ สตะเวทิน. (2529). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ. (2536). *พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพสุขศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.

ประวัติจังหวัดกระบี่. (2553). *ประวัติกระบี่*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http: www.krabi.go.th.

ปรีชา วิหกโต. (2532). จิตวิทยาและพฤติกรรมวัยรุ่น. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น หน่วยที่ 1 - 8*. (หน้า 102). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พินิติ รตะนานุกุล และคณะ. (2542). *ศูนย์ศึกษาแนวพระราชดำริ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.swu.ac.th/royal/book1/b1c1t9.html

พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์. (2543). *ทฤษฎีความรู้*. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

มธุรส ปราบไพรี. (2550). *โครงการการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยกรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคตะวันตก*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

มยุรี ศรีอุดร. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

มลิดา สินค้า. (2551). ความรู้ พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม. *วารสารวิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม, 1*(1), หน้า 63 - 72.

ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2534). *บริบทการสื่อสาร: ระดับบุคคล กลุ่ม องค์การ และสื่อสารมวลชน.* กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). *พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เรียม ศรีทอง. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน.* กรุงเทพฯ: เธิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. *วารสารข่าวสารวิจัยการศึกษา, 1*(4), หน้า 45 - 55.

วิชิต เรืองแป้น. (2551). *ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ของความหลากหลายทางชีวภาพในลุ่มน้ำปัตตานี: รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์.* ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วีณา จีระแพทย์. (2548). *พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงของพยาบาลและการพัฒนาตัวแบบของโปรแกรมการบริหารจัดการความเสี่ยงในหออภิบาลทารกแรกเกิด.* วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์, คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2536). *การปรับพฤติกรรม.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สรัณยศ บุญไข่. (2545). *พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้าง จังหวัดตราด.* ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สวัสดิ์ โนนสูง. (2543). *ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สายฝน ยวนแหล และคณะ. (2547). *พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่.* สงขลา: คณะอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สิริโฉม พิเชษฐบุญเกียรติ และคณะ. (2549). *พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติในนครคุนหมิง มณฑลยูนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน*. เชียงใหม่: โครงการการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

สุกัญญา ผ่องอำไพ. (2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาป่าพรุโต๊ะแดง อำเภอสุไหงโก - ลก จังหวัดนราธิวาส*. ภาคนิพนธ์พัฒนาสังคมมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุชา จันทร์เอม. (2529). *จิตวิทยารุ่น = Adolescent Psychology*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

_____. (2542). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพาณิชย์

สุดาวรรณ ขันธมิตร. (2538). *พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในภาคกลาง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุเมธ อินทร์พรหม. (2550). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

Kamphaus, R. W. & Frick, P. J. (1996). *Clinical Assessment of Child and Adolescent Personality and Behavior*. Needham Heights, MA: Allyn.

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเติมคำลงในช่องว่าง หรือใส่เครื่องหมาย (√) ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) 21 - 30 ปี ( ) 31 - 40 ปี

( ) 41 - 50 ปี ( ) 51 - 60 ปี

( ) มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า

( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

( ) เกษตรกรรม ( ) ข้าราชการ

( ) รัฐวิสาหกิจ ( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) นักเรียน/ นักศึกษา ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้เฉลี่ยต่อคน

( ) ต่ำกว่า 10,000 บาท ( ) 10,000 - 15,000 บาท

( ) 15,001 - 20,000 บาท ( ) มากกว่า 20,000 บาท

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ท่านมีการปฏิบัติตนในการอนุรักษ์

พฤติกรรม	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1. ทิ้งขยะมูลฝอยบริเวณชายหาด/ทะเล				
2. ปล่อย/ เทน้ำเสียลงในทะเล				
3. เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ปะการังกับหน่วยงานต่าง ๆ				
4. หากท่านพบเห็นการขโมยปะการังท่านจะแจ้งบอกเจ้าหน้าที่ทันที				
5. เก็บปะการังขึ้นมาขายหรือเป็นที่ระลึก				
6. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปะการังให้ผู้อื่นทราบ				
7. จับ หัก เหยียบหรือยืนบนปะการังขณะดำน้ำ				
8. เข้าชมนิทรรศการเกี่ยวกับอนุรักษ์ปะการัง				
9. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้ในการอนุรักษ์ปะการัง				
10. ชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการัง				
11. ร่วมบริจาคสมทบทุนให้กับโครงการต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ปะการัง				
12. เข้าร่วมกิจกรรมในการปลูกปะการัง				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการอนุรักษ์ปะการัง บริเวณเกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

328269

ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ

ชื่อ - สกุล	ดาบตำรวจหญิงจุฬาลักษณ์ ฐิติเกียรติไพศาลจ
วัน เดือน ปีเกิด	16 กันยายน 2507
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	188/ 15 หมู่ที่ 7 ตำบลไสไทย อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ตำแหน่งและประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2527	ลูกแถว กองกำกับการ 6 กองบังคับการตำรวจน้ำ
พ.ศ. 2530	ผู้บังคับหมู่ งานตำรวจน้ำมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2531 - ปัจจุบัน	ผู้บังคับหมู่ สถานีตำรวจน้ำ 1 กองกำกับการ 9 กองบังคับการตำรวจน้ำ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551	ศิลปศาสตรบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2553	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University